

ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ
СВЯТ

ЮНАК

СІЧЕНЬ 1967 JANUARY

Ілюстратори: Пл. сен. Тит Геврик, Богдан Цевалий,
Юрій Савицький.

На обкладинці: Софійський Собор у Києві, свідок майже тисячарічної історії України. На славнозвісній площі біля Софійського Собору проголошено 20. 11. 1917 р. 3-ім Універсалом акт Української Державности, а 22. 1. 1919 р. акт злуки всіх українських земель в одну соборну державу — Українську Народню Республіку.

РІК V
Ч. 1 (43)
СІЧЕНЬ
1967

Зміст

Стор.

- 1 Вступна стаття
- 2 Пом'янім пам'ять Сірого Лева
- 2 О. Кобець: На смерть Начального Пластуна
- 3 О. Войчук: Слово над могилою Сірого Лева
- 4 Подяка Дрота
- 4 М. Косовичева. Різдвяна Ніч
- 4 І. Франко: З Новим Роком
- 5 І. Маланюк: Лист до читачів "Юнака"
- 6 Ю. Сірий: З колядою
- 8 Артистка — красуня
- 9 Р. Купчинський: Савичеві гості
- 12 Подруга Оля: Пластункам на вушко
- 13 Поради подруги Дади
- 14 Пізнай свій край
- 16 Міжкрайова Пластова Зустріч 1967
- 17 Теренова гра в Скелястих Горах
- 18 О. Апанович: Запорожці на морі
- 21 Наша хроніка
- 23 Спорт
- 26 Розгадки загадок

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця. Видає Головна Пластова Булава. Головний референт видань ГПБ: пл. сен. Юрій Пясецький. Редагус колегія. Члени редакційної колегії: пл. сен. Любомир С. Онишкевич, пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич, пл. сен. Ольга Кузьмович і пл. сен. Омелян Тарнавський. Наліпка: пл. сен. Ярослав Елиів. Адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті свого краю) — 5.00 дол., Австралія — 3.00 австр. дол., Австрія — 90 шіл., Аргентина — 250 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mr. L. ONYSHKEVYCH, Nassau Garden Apts, 19, 180 Franklin Cor. Rd., Trenton, N. J., 08638, U.S.A.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of Postage in cash.

Дорсгі Подруги і Друзі!

Оцим числом починаємо п'ятий рік видавання нашого «Юнака». У перших початках нашого юнацького видавництва, перед появою першого числа «Юнака» при кінці 1962 р., був лише малий гурт наших старших друзів — пластових сеньйорів і старших пластунов і пластунок, які під проводом пл. сен. Юрія Пясецького та пл. сен. Любомира Онишкевича з переконанням про потребу такого юнацького журналу та з вірою в успіх початого діла, взялися до видавання «Юнака». Тому, що не було потрібних фондів на видавання перших чисел, Крайові Пластові Старшини США і Канади виплатили на початок відповідну грошову допомогу.

Сьогодні всі наші редакційні і адміністративні співробітники та всі передплатники і читачі «Юнака» творять велику дружню юнацьку родину, розсіяну по всьому вільному світі — і в Австралії, і в Європі, і в Полудневій та Північній Америці. «Юнак» іде тепер щомісяця на близько 2. 700 індивідуальних адрес. Коли зважити, що в кожному домі, до якого приходить «Юнак», принаймні 3 до 4 особи переглядають чи читають «Юнака», то без перебільшення можемо сказати, що читацька родина «Юнака» нараховує тепер понад 10.000 осіб. Це вже багато — навіть дуже багато за такий короткий час появи «Юнака».

З нагоди п'ятого року видання «Юнака», всі ми, що його видаємо, передплачуємо і читаємо, як теж і ті, що з нами співпрацюють, повинні якось відзначити цей перший «ювілей» п'ятиріччя від появи нашого журналу. Це зробимо найкраще, коли всі ми виконаємо свій обов'язок супроти «Юнака». Тому:

- хай усі передплатники заплатять негайно передплату на 1967 р.,

- хай усі передплатники, читачі і прихильники «Юнака» вишлють у цьому році пожертву на пресфонд на покращання і дальшу розбудову «Юнака»,

- хай кожний і кожна з нас приєднає «Юнакові» одного передплатника з-поза Пласту,

- хай ті, що ще мають залежність за незаплачену передплату, негайно її вирівняють.

Рисунок мистця Я. Гніздовського

Сподіваємося теж, що до гурта дотеперішніх співробітників прибудуть ще нові, які будуть нам помагати редагувати «Юнака» ще краще як досі, надсилаючи нашій редакції свої цікаві матеріали, світлини, ілюстрації тощо.

У місяці січні припадають українські різдвяні свята. У дні Святого Вечора, як зійде різдвяна зірка, засядемо в родинному колі до святої вечері. Постараємося її відбутися згідно з нашими церковними та народними звичаями і традиціями. До новонародженого Христа-спасителя відмовимо спільну молитву, заспіваємо наші прегарні колядки, а думками нашими получимось з усіма нашими пластовими друзями і подругами, розсіяними по всьому вільному світі, як теж з нашими друзями пластунами-самітниками, нашими рідними і всім українським народом на рідних землях в Україні. Святкуючи велике таїнство народження Сина Божого на землі, перешлім собі взаємно щирі побажання всього добра, получені з вірою в кращу майбутність України і нашого українського народу та привітаймо себе взаємно нашим рідним стародавнім християнським привітом: Христос Раждається!

ВЕСЕЛИХ СВАТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажаємо

Дорогому Основоположникові Пласту Дротові, Головному. Крайовим і Станичним Пластовим Проводам. усім Пластовим Юначкам і Юнакам, як теж усім Співробітникам і Передплатникам

та всіх вітаємо

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Редакція і Адміністрація «Юнака»

Пом'янім пам'ять Сірого Лева

30 січня ц. р. минає п'ять років від дня смерті славної пам'яті Начального Пластуна проф. Северина Левицького — Сірого Лева, що на 72-ому році свого трудолюбивого життя упокоївся в Бозі в Боффало, США, і був похоронений на цвинтарі в сусідньому містечку Лакавана в суботу, 3-го лютого 1962 р. при участі членів Його родини, широких кіл нашого суспільства та численних представників нашого Пласту.

До активної і відданої праці для Пласту включився сл. п. Сірий Лев ще в 1921 р. на Рідних Землях у Львові, спершу як опікун, потім як зв'язковий 4-го куреня юнаків у Львові, а від 1924 п. як Верховний Отаман всього Пласту в Україні. На цьому становищі був сл. п. Сірий Лев найвищим керманичем Пласту в часи його найкращого розвою та найбільших переслідувань ворожою владою. У важких часах нелегального існування Пласту на Рідних Землях від 1930 до 1945 років Сірий Лев увесь час є активний у нелегальному центральному пластовому проводі, а після віднови Пласту поза межами нашої Батьківщини в країнах вільного світу, що наступила після закінчення другої світової війни в 1945 р., обирають Його на пластовому з'їзді в Регенсбурзі, в Німеччині, одноголосно Начальним Пластуном.

Як Начальний Пластун був для нас усіх Сірий Лев символом єдності українського пластового руху в світі і поруч засновника Пласту Дро-та найбільшим авторитетом Пласту.

У 1949 р. Покійний переїздить з Німеччини на постійне поселення до Боффало, США, де до останніх днів свого життя остає в дальшій безперервній і повній відданості та посвяті праці на пластовому полі. Навіть у останніх роках свого життя, без уваги на слабке здоров'я, пильно слідував за дальшим розвоєм пластового життя та в різний спосіб помагав у пластовій діяльності.

Згадуючи великого і дорогого для нас усіх Покійного з нагоди п'ятих роковин від дня Його смерті, збережимо назавжди в наших серцях вдячну і добру пам'ять про того, що все своє трудолюбиве життя гідно і вірно служив Україні і нашому народові як зразковий громадянин, педагог, вояк і найвищого ступеня старшина Пласту, та що залишив нам усім для наслідування приклад вірної і відданої служби великій Пластовій Ідеї!

**

Як ми вже згадували докладніше в «Юнаку» за жовтень м. р., 27 серпня м. р. відбулося посвячення пам'ятника на могилі сл. п. Сірого

О. Кобець

НА СМЕРТЬ НАЧАЛЬНОГО ПЛАСТУНА СІРОГО ЛЕВА

*Не вірте, що Його нема!
Він був, Він є, Він буде жити.
І навіть дужа смерть сама
Безсила дух Його згасити.*

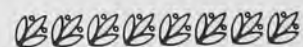
*Ідуть загони пластунів
Походом лицарським, сталевим...
Та це ж сини Його синів,
Живі надхнені Сірим Левом!*

*Сьогодні просто юнаки,
В науці — муравлі невтомні,
А завтра будуть це полки,
Бригади, армії незламні.*

*Оті, що підуть у бої
За батька, матір, за дитину,
Що понесуть життя своє
За Рідну Землю — Україну!*

*Ідуть пластунки — мак цвіте,
Бує молодість у грудях...
То ж гордість наша, слава йде,
Майбутнє наше в нових людях!*

*Не вірте ж, що Він кинув нас!
Увесь цей світ такий минущий,
А в кожному кроці пластуна —
Живий дух Лева невимірущий!*

Лева та Його покійної Дружини Оксани. На світлині, яку виконав пл. сен. М. Борачок з Боффало, бачимо пам'ятник, запроєктований архітектором інж. Я. Січинським з Нью-Йорку. На пам'ятнику бачимо вояцьку відзнаку колишніх членів Легіону Українських Січових Стрільців і пластову відзнаку, що прикрашають цей пам'ятник, і що найкраще символізують життя і працю великого Покійного.

СЛОВО

НАД МОГИЛОЮ СІРОГО ЛЕВА

яке виголосив пл. сен. Осип Бойчук, голова Головної Пластової Ради, з нагоди посвячення пам'ятника на могилі сл. п. Сірого Лева на цвинтарі в Лакавана біля Боффало, США, 27 серпня 1966.

Вояцький хрест, пластова лілея і тісно з нею сплетений золотий тризуб, це знаки-символи ідей, що проводили життєвий шлях видатного громадянина, педагога, старшини української армії, — Северина Левицького, а для нас, пластунів, перш усього Начального Пластуна, Сірого Лева.

Сорок років свого зрілого життя віддав він майже виключно праці для Пласту. Сміливо взявши в свої руки провід пластової організації у твердий час, коли це могло жорстоко заважити на житті його і його родини, — Сірий Лев повів Український Пласт до його найбільшого розквіту на рідних землях, а потім через заборони і підпілля до його відновлення і чергового розросту поза межами України.

Його творча, провідна діяльність залишила глибокі, незатерті сліди на цілому Пластові і здобула йому в Пласті і поза Пластом любов і пошану, повагу й авторитет, які доля дарує рідко кому. Сірий Лев був Начальним Пластуном вже довго перед тим, заки ми це святочно проголосили.

Ці знаки-символи, що просвічували Сірому Левові його життєвий шлях: і вояцький хрест, і пластову лілею і тризуб, — ми викували в граніті на вічну пам'ять посеред нас і тих, що прийдуть по нас.

Та цим ми ще не сплатили довгу вдячності нашому Начальному Пластунові. Перед нами чергове завдання: поставити йому другий, живий пам'ятник, збудований нашим беззастережним прив'язанням до Пласту і незламною постановою жити й діяти для здійснення тих ідей, для яких жив і діяв покійний Сірий Лев.

Могутні лави пластової молоді чергових і чергових поколінь, вихованої на незмінних пластових ідейних основах, це буде монумент гідний пам'яті Начального Пластуна.

На гранітній плиті побіч прізвища Сірого Лева є ще друге прізвище: Віра Оксана Левицька — дружина Сірого Лева, що разом із ним спочила назавжди в одній могилі.

Хто знав і зустрічався з Сірим Левом, той знав і зустрічався з його милою дружиною, панною Оксаною. Від нас пластунів, належить дружині Сірого Лева не тільки тихий, ясний спомин, але і вдячна пам'ять у наших серцях.

Пластуни і Пластунки!

Сумно згадувати тих, що відійшли від нас у вічність особливо тих, що залишили за собою почуття незаступимої втрати.

Та життя не знає зупинок. Склонім у пошані наші голови перед тіннями покійного Начального Пластуна і попрашаймося з його могилою з твердою постановою продовжувати діло його життя.

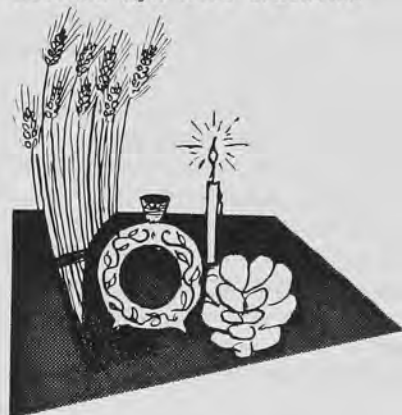
І ще одне: передчуваючи недалекий кінець своєї життєвої мандрівки, Сірий Лев сказав мені раз: «А як мене поховаєте, — поставте лавочку біля моєї могили. Хай молодь приходить і згадує мене, старого».

Сповнім це бажання-заповіт Сірого Лева. Приходім на його могилу і приводім зі собою молодь.

Бо під цією гранітною плитою заховано сорок років історії Пласту. Хай ця історія не заростає бур'яном забуття, а хай живе в Пласті так, як жити буде між нами назавжди постать її творця, Начального Пластуна Сірого Лева.

Як сказав поет у дні його похоронів:

«Не вірте, що його нема.
Він був, він є, він буде жити
І навіть дужа смерть сама
Безсила дух його згасити».

ПОДЯНА

ДОРОГОМУ ПЛАСТОВОМУ ТОВАРИСТВУ
за несподівано величне відзначення мого 80-річчя при нагоді п'ятдесятип'ятої річниці існування Пласту.

Не маю я такого таланту вислову, яким слід було б відповісти на багатство виявів прихильності й пошани моєї незначної особи за, сказати б, виконання звичайного обов'язку виховника супроти молодого громадянства свого народу.

Боже благословення, може й збіг обставин, але теж особовість загалу тієї молоді становлять про вислід виховних зусиль.

Безперечно, щасливим може вважати себе виховник, якому своя молодь, ніким не неволена, самотужки, спонтанно виявляє довір'я й охоту шукати й знаходити слухність у його порадах і вказівках. Не наміряю і, мабуть, зайве було б мені скривати цю радість, бо це заслуга й діло нашої української молоді — не моя. Мушу лише при тому радіти, що розуміння пластової ідеї зайшло у глибину молодих душ і буде у них бажану нами картину вимріяної цілості, тієї від насилля звільненої самостійної України, яка свою, дасть Бог, силу завдячуватиме свідомості, розумові й характерові у пластовому розумінні майбутніх громадян.

Невимовна краса, дбайливість і щира молодеча доброта проявляється у тих численних привітах, побажаннях, не раз засновках мистецької творчості, тлом, на якому справжня ідейність і вроджена інтелігенція висвітлює видиво нового майбутнього української нації.

Хто ширше думає, мусить із тих близько двохсот писем з усіх континентів і закутків Землі мати живу візію національно свідомого українства, вільного від пережитків міжусобиць, партійних розходжень, завистей тощо.

Такі ювілеї, як це 80-річчя і 55-річчя — не важливо, кого саме вони заторкують, — кажуть вірити, що власне справжня пластова молодь, раніше чи згодом, зуміє на основах свого закону послідовністю свого характеру з'єднати розпо-

Марія Я. Косовичева

РІЗДВЯНА НІЧ

Різдвяна Ніч! Свята, ясна!
Ніч незбагненна! Чарівна!
Он, між планетами вгорі
Блиск небувалої зорі.
Вібрує в небі спів космічний —
Стихійна пісня: Бог Предвічний!

Різдвяна ніч! І ось мій Край
Замріяв знов про Божий рай...
І щастя тихого в сім'ї
Бажають знов брати мої,
Я чую — Край мій героїчний,
Як все, співає: Бог Предвічний!

Співайте ж! Заглушіть жалі!
Хваліте Правду на землі!
Лелійте віру молоду!
Співайте дзвінко коляду,
Хоч Ірод меч підніс злосічний...
Кріпійтеся: з нами Бог Предвічний!

Іван Франко

З НОВИМ РОКОМ

З Новим Роком, браття милі,
В новім щастю, в новій силі
Радісно вітаю вас
І бажаю, щоб в здоров'ю,
В мирі, з братньою любов'ю,
Відтепер ішов вам час.

І бажаю, щоб трудяще
Те життя вам якнайкраще
Без біди минуло всім,
Щоб думками ви міцніли,
Багатіли, не бідніли,
Щоб веселий був ваш дім.

І бажаю, щоб ми згідно,
Сміло, свідомо, свobodно
Йшли до спільної мети.
В своїй хаті жить по-своєму,
Не коритися нікому,
Пад найкращий завести.

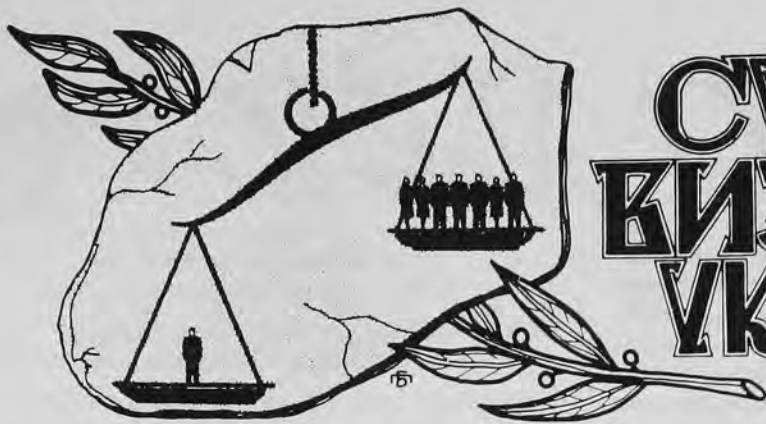
Щирій праці — Бог допоможе!
Дай вам Боже все, що гоже!

рошені по світі свідомі свого українства сили і створити дійсну, вільну від чужого насильства незалежну Україну.

За цю велику уважливість до мене, за всі ювілейні відзначення, похвали і привіти гаряча Вам, Дорога Пластова Братіє, подяка від Вашого Дрота.

У Відні, 1 листопада 1966 р.

Олександр Тисовський

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Дорогі мої читачі «Юнака»!

Дуже радо виконую просьбу Вашої редакції, щоб з Вами про дещо поговорити. Думаю, що Ви всі цікаві знати, яким є життя сьогоднішньої оперної співачки і як виглядає дорога, котра веде до цієї в очах загалу нещоденної професії.

Тож почну із самих малих початків, котрі кожна людина мусить перейти і котрі мають велике значення для розвитку і для її майбутності.

Народилася я як донька українського лікаря у Стаїславові. Від моїх наймолодших літ мала я певне потягнення до мого майбутнього фаху. Старалася співати при всяких домашніх і шкільних імпрезах, очевидно, дитячі, незручні спроби, котрі, однак мені, але, із певністю — не моїм слухачам, справляли невимовну приємність. Тоді то вже стали перші мрії про оперний спів.

Але не забудьте, що у Галицькій землі перед другою світовою війною панували ще дуже суворі консервативні поняття про те, що може молода дівчина, а передусім, чого не сміє робити. Спів — це

не могла бути професія дівчини з доброго дому, спів має хіба тільки служити для домашньої розваги, в крайньому разі ще в хоровім ансамблі, отже, анонімово.

Однак, у мене, чим більше я піростала, тим більше уперто кристалізувалася думка про спів як життєву мету. Треба було, однак, ще перебороти домашні сумніви люблячого батька. Спершу мені радніше дозволено записатися на Львівський Університет і студіювати природознавчі науки. Та це не було мені в голові. Я тоді брала лекції у знаного тодішнього професора Дідура. Йому то завдячую перші кроки і вкінці вщеплення любови до співу, тієї любови, без котрої не може цвітувати ніяке діло і ніяка праця.

МУЗИКА

Не хочу затримувати Вас подробицями. Нехай Вам ще розкажу, що війна мене вкінці занесла на Захід, так само як багатьох наших земляків. Однак, та загальна катастрофа, котра стрінула наших батьків, для мене особисто відкрила нові можливості, а саме — вишколення голосу в європейському масштабі. Це передусім у такому музикальному центрі як Зальцбург і Відень. І не довго тривало, як я дістала у листопаді 1945 р. мій перший ангажемент при опері у Граці в Австрії.

У моєму житті була це переломова хвиля. Звідтіля починається те, що люди звичайно називають кар'єрою. Тут мала я перші успіхи у справжній опері перед публікою, що має музичне знання і культуру. Тут я співала мого першого «Херубіна» з опери Моцарта «Подружжя Фігара» разом з незабутньою Марією Чоботар, близькою також мені із свого слов'янського походження.

Від Грацу приходить у році 1947 ангажемент до Міського театру в Цюриху в Швейцарії. У Міському театрі в Цюриху, як театрі середущої величини, почала вивчати одну за одною ролі і дійшла через те до широкого репертуару, який пізніше був підставою моїх дальших виступів. Тоді починаються перші виступи в різних більших містах Європи і перший раз у Байройті, середовищі музики Вагнера.

(Закінчення на стор. 11)

З КОЛЯДОЮ

Час, коли співаються колядки, зветься «Колядою». Саме слово «Коляда» походить від назви першого дня місяця у римлян — «Календи». «Коляда» починається не в усіх місцевостях України одночасно. Так, на Наддніпрянщині та на Поліссі діти вже на Свят-Вечір ідуть колядувати; на Гуцульщині (Космач) на перший день Різдва по Службі Божій, а на Поділлі (Чортківщина) — на другий день. Крім того звичай колядувати також різні. Майже скрізь по всій Україні першими ходять діти. Вони колядують без нічого і до хати не заходять, а зупиняються під вікном. Звичайно буває так: черідка дітей підходить до вікна й гукає:

- Благословіть — колядувати!
- Колядуйте! — відзивається господаря.
- А кому?
- Колядуйте для дочки!

І дружні дитячі голоси задзвенять у морозному повітрі:

Ой, у саду росла лелія,
Хто ж її садив? Панна Марія!
Як садила, так садила.
Різні квіти розводила,
Панна Марія.
Прийшла до неї матінка її:
Вирви, Маріє, квітку лелії. —
Ой, не дам я ні листочка,
Бож то моя лелійочка
Панна Марія...

Далі повторюється пісня з початку кілька разів, і за кожним разом додається що прийшов «батечок її», «братичек», «сестричка» — всім вона відмовила. Нарешті прийшов «миленький» її і вона йому каже:

«Ой, дам тобі всі листочки,
Бож то моя лелійочка.
Панна Марія».

Друга колядка, що також відноситься до дівчини:

По горі, горі павоньки ходять,
Ой, дай Боже, по горі, горі.
Ой, ходять, ходять, пір'ячка гублять,
Ой дай, Боже, пір'ячка гублять.
За ними йшла гречная панна,
Гречная панна, панна Оріся.
Ой, ходить, ходить, пір'ячка збирає,
Ой дай, Боже, пір'ячка збирає.
Пір'я збирає, в рукав складає,
Ой дай, Боже, в рукав складає.
З рукава бере, на столи кладе,
Ой дай, Боже, на столи кладе.

З столика бере, віночок вино,
Ой дай, Боже, віночок вино.

Віночок вино, на голівку кладе,
Ой дай, Боже, на голівку кладе.

Ой, звилися вуйні вітри,
Занесли вінець на синє море.

Там три рибалки рибу ловили,
Ой дай, Боже, рибу ловили.

Рибу ловили, вінець зловили,
Ой дай, Боже, вінець зловили.

Ой, що ж нам буде тай за перейми,
Ой дай, Боже, тай за перейми.

Першому буде шовкова хустка,
Ой дай, Боже, шовкова хустка.

Другому буде золотий перстень,
Ой дай, Боже, золотий перстень.

Третьому буде сама Орісенько,
Ой дай, Боже, сама Орісенько.

Для хлопця колядують:

Ой, на горі там дзвін дзвонить.
Дуже рано місяць сходить.
То не місяць, то Василько
Пише листа до батейка.

Подай, батейку, срібло-злото,
На церкву, на дім Божий.
Батейко дає і йому не стає,
На церкву, на дім Божий.

Далі пісня повторюється з початку і Василько звертається до «матеньки», до «братичка», «сестроньки» і вони не вистачають, аж нарешті він звертається до миленької, і:

«Миленька дає і їй стає,
На церкву, на дім Божий».

Господаря виходить із хати, ласкаво дякує колядникам, роздає подарунки і провадить їх аж за ворота. Діти веселою юркою перебігають через вулицю, барахкаються в пухкому снігу, і ось перед ними маленька убога хатинка. Колядники не минають її. Вони зупиняються перед її перекошеним вікном, щоб привітати колядою і бідну вдовицю:

А чи вдома, вдома та бідная вдова?
 Немає вдома — пішла до Бога,
 Бога бламати — щастя прохати:
 — Ой дай, Боже, два лани жита,
 Два лани жита та й лан пшениці,
 Лан пшениці на паляниці,
 А ще гречки на варенички.

Бувай здорова, вдово,
 З Ісусом Христом та з Святим Різдом.
 Добридень!

І так до пізнього вечора лунають дитячі дзвінкі голоси над засніженим, мрійним селом.

На Східній Україні, крім дітей, на перший день Різдва колядують ще дорослі парубки. Парубки ходять із «Звіздою» та з дзвоником. «Звізду» роблять із дерев'яної обичайки та тоненьких дощечок. Рожків «Звізда» оздобляється різнокольоровим папером та «срібними» й «золотими» стрічками. В середину вставляють образок народження Христа і запалюють свічку.

«Звізду» примішують на дерев'яній тичці й під час колядування тримається перед образами.

Дорослі колядники найчастіше колядують у п'яток. Один з них «береза»-ватаг і заспівувач, другий — звіздоноша, третій — дзвонар, четвертий — міхоноша, а п'ятий запасний; він має допомагати міхоноші нести калачі або підмінити звіздоношу.

Такі колядники підходять до хати й «береза» гукає у вікно:

— Пане господарє, благословіть!

Іноді цього благословення випрошують пісню:

По цьому дому, по веселому,
 Чи дозволите колядувати,
 Колядувати, дім звеселяти,
 Дім звеселяти, діти збудити,
 Христа славити!

— Просимо, просимо! — озивається господар, відчиняючи двері. Увійшовши до хати, хлопці скидають шапки, стають перед образами і під голосний дзвоник, молодечі груди гримнуть пісню:

Нова радість стала, як на небі хвала,
 Звізда ясна над Вертепом увесь світ осіяла,
 Де Христос родився, там світ просвятився,
 І пастушки з ягнятком перед Божим дитячком
 На коліна припадають, царя-Бога вихваляють:
 Ой, ти царю, наш царю, ти небесний владарю,
 Пошли, Боже, літа многи цьому господарю,
 Щоб і хліб родився, щоб і скот плодився,
 Щоб цей пан-господар нічим не журився!

За цей привіт і побажання колядники дістають цілого калача, а іноді усіх їх запрошують до столу і частують як бажаних гостей.

Увечері, як уже стемніє, ідуть колядувати й дорослі дівчата. Вони носять із собою ліхтар у вигляді місяця або зірки.

Роблять ліхтар з різнокольорового паперу і чіпляють мотузочком до кінця довгої тички.

Одна з дівчат носить ту тичку на плечі. «Місяць», чи «Зірка» крутиться на мотузці й виблискує різнобарвними вогниками; здалека сповіщаючи людям про наближення дівчат-колядниць.

Дівчата в хату не заходять, а співають на дворі під вікном:

Ой, сивая та зозуленька,
 Усі сади облітала,
 А в одному та й не бувала.
 А в тім саду три тереми:
 У першому — красне сонце,
 У другому — ясен місяць,
 А в третьому дрібні зірки.
 Ясен місяць — пан господар,
 Красне сонце — жона його,
 Дрібні зірки — його дітки
 Добрий вечір!

Жонаті чоловіки або заміжні жінки на Східній Україні колядувати не ходять.

В Західньо-українських землях, колядують і старші люди, а найбільше чоловіки, що належать до церковного братства.

Іноді тоді колядники заходять до хати й стають перед образами (Гуцульщина — Космач), а в інших місцевостях колядують під вікном (Покуття, Чортківщина). Братчики співають, звичайно, колядки церковного, в деякому разі явно релігійного змісту.

Як видно з наведених прикладів, колядки, до речі скажемо, і щедрівки далеко не завжди мають релігійний зміст. Переважають в них хліборобські мотиви і в більшості виступає там не зима, а весна. Це напевне тому, що колядки та щедрівки в'язалися колись з весняним Новоріччям, яке починалося в березні. Пізніше під впливом християнського календаря увесь новорічний обряд разом із піснями перенесено на зимовий цикл свят, що зв'язані з зимовим поворотом сонця. Тому то колядки та щедрівки ще й тепер згадують оранку, посів ярової пшениці, стереження саду-винограду. Згадують весняний дощ та «наврочують» врожай «жита, пшениці та всякої пашниці».

(Закінчення на стор. 8)

АРТИСТКА-КРАСУНЯ

Напевно Ви не раз бачили ту артистку-красуню. Їй на ім'я **Сокіл**, а знана вона у фільмах, телевізії, на сцені під псевдонімом «**Ніта Талбот**».

Вона вже відмалечку хотіла бути артисткою. Народжена в Нью-Йорку, вона вже від дитини пробувала дістатись до театру, до фільмів, до моделювання. Але ніхто не хотів її прийняти, бо замолоду була вона незграбна — «погане качення». Але вона не піддавалась, і вже у 12 років дістала вона свою першу працю у моделюванні. Незабаром з «поганого каченяти» виросла прегарна красуня, з природнім талантом артистки. Вона виграла драматичну стипендію, створену жінкою славного українського фільмового артиста Годяка, Анною Бакстер, і почала вчитися театрального мистецтва.

Незабаром почала вона діставати ролі в театрі («Вуйко Віллі», «П'ятий сезон» і т. д.), у телевізії («Крафт театр», «Альфред Гічак», «Перрі Мейзон», «Омнібус» і численних інших) та в кіно-фільмах («Фанні Філінг», «Фейвор» та інших).

Сьогодні вона є однією з найвідоміших артисток.

(За «Юкрейнієн Тренд»)

(Закінчення із стор. 7)

Крім того, чимале місце в колядках та щедрівках займають любовні мотиви з метою «накликати» в хату весілля:

*Дай же ти, Боже, в городі зілля,
В городі зілля, в домі весілля.*

Більшість колядок та щедрівок, що поширені по всій Україні, своїм змістом призначені окремим особам у родині. Так, напр., є колядки, що їх співають для господаря, господині або їх дітей.

З ХРИСТОВИМ РІЗДВОМ І НОВИМ РОКОМ
ВІТАЄМО УСІХ НАШИХ ЧЛЕНІВ

І ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
а зокрема зорганізованих у рядах УНСоюзу
пластових Юнаків і Юначок,
а водночас повідомляємо про нові
великі досягнення

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

В ДІЛЯНЦІ ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ:

Понад 87,000 членів та поширене забезпечення:
акцидентове і термінове.

В ДІЛЯНЦІ ГОСПОДАРСЬКИЙ:

32.000.000 доларів майна.

В ДІЛЯНЦІ КУЛЬТУРНИЙ:

Англомовна Енциклопедія Українознавства, другий том
якої підготовано до друку.

Свої великі здобутки завдячує УНСоюз великій кількості
свого членства, виїмковим умовам свого життєвого убез-
печення та своїй широкій громадській, культурній та
господарській діяльності. Тому кличемо всіх тих, що
ще не є членами великої Союзної Громади:

Станьте членами Українського Народного Союзу!
Разом з нами допомагайте розбудовувати наші
національні та господарські цінності! Тільки у
вільній громаді можливі великі досягнення.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Український Народний Союз

ЦЕНТРАЛЯ:

81 - 83 Grand Street
Jersey City, N.J. 07303
U. S. A.

Telephone: 201-HE-5-8740

КАНАДСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ:

18 Leland Avenue,
Toronto 18, Ont.
Canada.

Telephone: 233-5762

Навіть більше, у колядку відповідного змісту
вставляється ім'я господаря, господині, хлопця або
дівчини, і тоді колядка виглядає так, що ніби вона
складена спеціально для даної особи.

Господар завжди виступає в колядці багатим,
поважним і милуваним самим Богом. Господиня
приймає щедрі дари від свого чоловіка, пряде зо-
лості нитки або вишиває сорочку самому цісареві.

Парубок-лицар, що стоїть на чолі дружини й
гониться за ордою або визволяє з неволі чи якоїсь
іншої залежності милу, іноді сам визволяється з її
(милі) допомогою.

Дівчина-красуня, чекає найкращих і найбагат-
ших гостей або що.

Колядки та щедрівки як величальні пісні —
це наша гарна традиція, і ми не повинні забувати
її, навпаки — плекаймо їх як пам'ятку свого доб-
рого минулого і як красу сучасних народніх зви-
чаїв.

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ

САВИЧЕВІ ГОСТІ

ІЛЮСТР. А. КЛИМКО

Сиділи при ватрані. За стіною велике місто гуло, клекотіло, мов море у море переливалося.

— Чуєш!? — сказав один. — Вавилон!

— Люблю той гук, — відповів другий.

— Цікаво. Ледви два роки, як ти приїхав з Європи, з малого містечка, а вже «люблю». Я сорок років у цьому вавилоні і звикнути не можу. Тягне мене в ліси, на ріки й озера, до тихих, привітних хат наших поселенців. Тягне мене північна Канада.

— То їдь!

— Добре тобі казати: їдь. А діти, а знайомі, а старість! Під сімдесятку пішло. Ні, брате, не для таких, як я, шукати нових пригод і вражень. Засидів місце — сиди...

Задивився у вогонь і хитав сивою головою. У ватрані займалося нове поліно. Вплив сизий димок і потягнувся стяжечкою вгору.

— «Снує про давнє дим». — зачитував слова поета «грінор».

— Добре сказано. Так є, дим і спомини, особливо зимою. В такий час на півночі Канади давно зима. Впаде не раз сніг на п'ятнадцять стіп, а потім мороз потисне, мов залізними кліщами здавить...

— Велика приємність!

— Не є воно веселе, але має свій чар.

— Особливо в споминах, у теплій хаті, при ватрані...

— Хоч би й у споминах... Гей-гей! Не знати, як там тепер, у глибоких снігах Саскачевану... Чи стоїть ще на великій галяві хата Івана Савича, того доброго знайомого... Буковинець був. Жив із жінкою в пущі, а я часто заїздив туди. На лови, або й так... Далекі то вже часи — сорок кілька років... Як той час швидко летить! Чим старший вік, тим швидше. А особливо тут, у Нью-Йорку. Не так, як там, у лісах: є пори року, і є нудьга, що сповільняє час.

А хвилину помовчавши:

— Пригадується мені одна історія... Сорок кілька років, а видається, ніби минулої зими... Буз місяць грудень, так, як і тепер, але там вітер кидав не старими часописами, а намерзлим снігом. Бізард ішов за бізардом, а як заспокоїлося, то взяв тугий мороз. І тоді відбулася в Савича одна дуже дивна історія з індіанами.

Докинув знову поліно до ватрану, почекав, аж воно займеться, і почав розказувати:

Надворі стояла морозна ніч. Справлі стояла, бо здавалося, що місяць примерз до синьої бані неба, що ліс перемінився в льодовий мур, що хата на галявині — не хата, а кучугура снігу. Поодинокі сосни, що виставали над обрієм, виглядали, як намерзлі квіти на великій шибі.

В хаті, то вже й квітів на шибках не було, а на палець груба наморозь. Вона ледве пропускала світло місяця, ніби довкола хати не повітря, а зелена вода.

І тихо було.

Ціле щастя, бо якби ще вітер, то зварив би своїм подихом усе, що має кров: людей, звірів і птах. Тоді і в хаті трудно зігрітися.

А так — тепло було. Залізна піч, повна твердих пеньків, добре гріла. Порубані пеньки, навіть трохи вогкі, не горять швидко, а тліють, розжарюються і цілу ніч нагрівають хату.

Господарі давно спали. Твердим, фермерським сном.

У сінешні двері хтось застукав, ніби несміливо, ніби безсило. Раз, потім другий, потім третій...

— Іване! — будила жінка. — Чоловіче, хтось гейби стукає!

— Причудилося тобі. Може де кіт за мишами. Але пролунав знову стук.

— Либонь таки...

...ввійшли і якимось нерішуче стали біля хатнього порога...

Устав, узувся в чоботи, надягнув кожуха, здійняв з кілка рушницю і рушив до дверей.

— Хто там?

— Ми!

— Хто «ми»?

— Індіани!

— Чого хочете?

— Зогрітися.

Кожна північ, то й канадійська також, має один неписаний, але святий закон: уночі, а тим більше взимі, не вільно відмовити захисту. А ще в такий лютий мороз!

Цокнув замок і двері відчинилися.

На порозі стояли два індіани і кланялися.

Жінка господаря засвітила вже світло, і тепер цікаво розглядала нічних гостей.

— Заходьте! — сказав господар і спустив рушницю.

Увійшли і якось нерішуче стали біля хатнього порога. В чорних круглих капелюхах, у шкіряних одягах, а все те довкола лиця покрите сивим інесм. Навіть волосся, що звисало з-під капелюхів.

Один індіанин був низького зросту, старий, з поморщеним обличчям, що виглядало як кора на дереві. З тієї кори виставав, як сук — широкий, грубий ніс. Другий — високий, молодий, сухий, як скипка, довгообразий, з орлиним носом.

— Сідайте! — промовив господар і показав на лаву. — А ти, жінко, дай що з'їсти, бо, здається, ледве дихають.

Сіли поруч себе і зразу мов відтаяли. Їх чорні очі набрали світла, а на уста виплила радісна усмішка.

Господар почав з ними розмову.

Нелегко було порозумітись. І одна, і друга сторона вміли слабо по-англійському, та ще й з різною вимовою.

Але від чого руки, очі, міні і кивки голови!

Незадовго все було ясно...

Індіанська оселя, кілька родин, примирала голодом. Великі сніги, а тепер люті морози спинили державну підмогу в харчах і набоях. Велика звірина зашилася в глибокі ліси, мала — в сніг, десь часом попадеться на сильце мізерний крілик чи лісова курка, рушниці без набоїв, а луків давно нема. І ось чоловіки оселі вибралися по рятунок. Вони два — зайшли сюди. Може містер «Бліде Обличчя» щось їм позичить. Діти, жінки: отак — і показали, що гинуть.

Хох і як індіани були зайняті розмовою, але їх очі не могли вложитися на господареві хати. Раз-у-раз відривалися від нього і бігли до господині, що поралася біля печі.

Там у ринці кипіло розтоплене масло, а в нього падали вбиті яйця. Кожний стук, кожний плюск кликав голодні очі. Але за мить очі, ніби засоромлені, верталися назад і знову лягали на господареві.

— Але далеко ви від нас? — питався господар.

Показали, як заходить сонце і теперішній час. Була дванадцята, то, рахуючи від четвертої — вісім годин ходи.

В такий мороз, глибокими снігами, з порожніми шлунками — все таки яких двадцять миль до роги.

— Що ж ви їли сьогодні?

Індіани показали на воду і на шкіряні рукави.

— І вчора, і передвчора, — сказав молодий і всміхнувся.

Півкопи яєць усмажилось.

Господиня насипала їх у дві бляшані тарілки і поставила на столі.

— Нехай прохолоне, — звернулася до чоловіка, — а то з поспіху попарять собі губи.

Від яєць пішов запах на цілу хату. Дійшов і до індіанських носів. Ніздря розширились, щоб більше втягнути давно нечutih пахощів доброї страви. Але обличчя лишилися як з каменя викуті, а очі втекли під ноги, щоб не видно було жадоби.

Врешті господиня подала їм тарілки, ложки і по кусневі хліба.

Почали їсти...

Хтось, хто тепер увійшов би в хату, не пізнав би, що це їдять зморені голодом люди. Помалу ламали хліб, помалу несли до губи ложки з яєшнею. Аж у роті починався поспіх — ковтали, навіть не кусаючи. Після того перечікували хвилину, щоб не виглядало, що спішаються.

А з'ївши сиділи непорушно, з тарілками в руках і, примкнувши очі, розкошувалися ситістю і теплом.

За той час господар порозумівся з жінкою і вніс у хату муки в мішку, діжчину масла і великий кусень м'яса.

Все те поклав перед індіан.

— Це вам! — сказав.

Дві пари чорних, як вуголь, очей відірвалися від землі і підійшли до обличчя господаря. А в тих очах була не тільки вдячність, але й здивування. Невже ж «Біле Обличчя» те все їм дає!..

Устали і більше показали, як сказали, що не мають чим заплатити, ані за що виміняти.

— Нічого! Беріть так! — приязно всміхнувся господар.

Хвилину ще стояли непорушно, ніби не вірили, що це дійсність. Стільки добра!.. Врешті очі індіан спалахнули, як свічки, тіла ожили: перед ними лежав порятунок їх родин...

Попросили сокири і швидко вийшли.

А за кільканадцять хвилин вернулися з саночками. Зробили їх з молодих деревець, пов'язавши частини ликом.

Господар з дива не міг вийти: одною сокирою, за такий короткий час і в таку лютю!..

— От, ви нічого собі хлопці, — похвалив індіан. — А покажіть свої капелюхи.

Вдоволені, подали капелюхи. Там, усередині кожний індіанин вишкрябує число свого кріса і фабричний знак. Писати не вміють, але відпису-

ють добре, і потім показують, коли дістають, чи купують набої.

— «Вінчестер», — відчитав господар. — Маєте щастя.

Пішов до скриньки, що стояла в куті на лаві, і витягнув кільканадцять набоїв.

— Ось вам і муніція. Придасться.

Радість розлилась на бронзових обличчях, а уста розтягнулись у щасливий усміщ. Набої! Лось, олень, а хоч би й навіть вовк чи лис — м'ясо, рятунок, життя...

Кріпко потрясли руку господаря і кілька разів кланялись господині.

А коли, наклавши на себе ликові шлей, рушили в далеку путь, господар ще довго стояв на порозі хати і дивився їм услід. Місяць кидав на дорогу їх тінь, що сунула помалу за ними, аж зникли на закруті лісової доріжки.

Пустили морози, присіли сніги. Місяць давно вже відмерз і мандрував синіми шляхами канадійського неба, веселий і меткий. Сонце підіймалось щораз вище, дні ставали щораз довші. Хата в лісі вже не кулилась, а стінами й вікнами всміхалася до соняшних променів, що віщували весну.

Савичі сиділи саме при обіді.

Хтось застукав у сінешні двері, коротко й сильно.

Господар устав подивитись.

— Чекай, я піду, — сказала жінка, бо була ближче дверей.

Відчинила...

На порозі стояли два індіани. Один з них з поморщеним обличчям, другий молодий, високий, з орлиним носом.

Вклонилися з порога.

— Чоловіче! — кликнула жінка, — та це ті, що в нас були.

Старий індіанин напевно не розумів української мови, але речення зрозумів. Усміхнувся і пригукнув головою.

Вийшов господар, пізнав і попросив у хату.

Вони ввійшли, молодший скинув з плечей якийсь мішок, а потім обидва виструнчилися і старший проказував щось по-індіанськи. Їх очі дивилися кудись у далекий простір, може аж до Великого Духа. Потім вернулися назад і спочили на господарях.

— Ми вам за ваше дякуємо! — сказав старший і оба вклонилися.

А тоді почав з мішка витягати. Смухи куниця, видр, лисів, вовків...

Клав те все на долівку, аж випорожнив мішок.

— Це для тебе! — показав пальцем на шкіря і на господаря.

Господар дивився на дарунок і хитав головою.

— Не можна так! Моє двадцять долярів, ваше — багато-багато долярів.

Усміх індіан згас, як вогник від вітру. Не хоче прийняти... Стояли непорушно, а їх зір знову пішов у далекий простір.

— Іване, їм сумно, — тихо промовила жінка. Господар поглянув, подумав і махнув до індіан головою.

— Добре. Сідайте.

Обличчя індіан розсвітліли, а очі стали знову м'які.

Сіли, з'їли, закурили...

А коли вже хотіли відходити, господар запряг коня до саней, заладував на них півсвині, мішок борошна (муки), діжку масла і підвіз те все аж під індіанську оселю.

А як вернувся, то сонце саме стояло над муrom лісу та освічувало хату на галяві так ясно, як ще ніколи...

На ватрані догоряв вогонь. Час від часу, то тут, то там, вистрілював червоний язик полум'я і освічував обличчя «канадійця». Воно всміхалося до чогось, що бачили очі, задивлені в далекий простір...

— «Запрягайте штири коні.

Коні воронії,

Та поїдем доганяти

Літа молодії»... — заспівав півголосом.

За стіною гув, клекотів Нью-Йорк. Запрягши мільйони залізних коней, гнався за завітнішим днем.

— Чуєш!?

— Прекрасно. Життя! — відповів «грінор». Вогонь погас...

(Закінчення із стор. 5)

У 1952 році залишаю Цюрих і заключаю договір з оперою у Мюнхені, де залишаюся як сталий член оперного ансамблю з титулом камерної співачки по нинішній день. Тут виступаю як Леді Макбет, як Орфей у інсценізації Вільяма Вагнера, як Кармен і в усіх операх Ріхарда Штрауса. Численні гостинні виступи сліднують в Скаля Міляно, Римі, Неаполі, Венеції, Лондоні, Парижі, Берліні, Буенос-Айресі і в багатьох інших містах, як у славному на цілому світі фестивалю у Зальцбурзі. Від 1957 року я — сталий член Віденської опери.

Це, мої дорогі читачі «Юнака», короткими словами мій життєпис.

Це справді все легко пишеться і читається. Може, однаке, один або одна з Вас запитається, чи легко мені далось це досягнути? Ні. Щоб досягнути повних успіхів у тому фаху, треба перейти довгу і тернисту дорогу. Пильність, послідовність і здорова амбіція — це самозрозумілі прикмети, без яких і в інших професіях нже можна досягнути повних результатів. Але не знаю, чи знайдеться ще друга праця, що вимагає такого сталого напруження нервів і самовіддання цілої людини.

Наприкінці ще хотіла б підкреслити, що найбільшою радістю для мене було те, що могла дати моїм батькам моїми успіхами в їхній прикрій еміграційній долі трохи розради і допомоги.

Іра Маланюк
Цюрих, Швейцарія

ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ЛЕЩАТАРКАМ?

Лещатарський спорт тепер такий популярний, що кожна із Вас якщо не має лещат, то напевно їх дуже хоче мати та вміти гарно їздити. Але Ви знаєте всі добре, що це спорт виїмково дорогий, бо коштує багато не лише виряд але й сама їзда та й доїзд до лещатарських теренів та витяги. Отож, коли Ви, Дорогі Подруги, цієї зими починаєте свою лещатарську «кар'єру», треба Вам думати та старатися обмежити видатки, як лише це можливе, зокрема, коли йдеться про виряд, бо на ціну витягів і дороги не можете мати впливу.

Тому хочу Вам дещо порадити, як ставити перші кроки на снігу, щоб не бути об'єктом сміху чи дотепів «старих» лещатарів, та виглядати і поводитися так, щоб не впадати дуже в око.

Починаймо може від виряду. Дошки, кійки та в'язання купуйте вперше середньої ціни. Важливе, щоб в'язання були добрі та безпечні але, дошки і кійки не мусять бути ті найкращі, що їх уживають змагуни, бо такі напевно викличуть сміх, коли їх побачать на ногах початкуючої лещатарки. Для Вас, дівчат, розуміється, важливішою справою від лещат та кійків є лещатарський одяг, і тут знову пам'ятайте, що доки Ви не їдете принаймні добре, краще вдягатися так спокійно, щоб не впадати в очі. Скільки бо на сміх викликають на лещатарських теренах усі ті панночки у вишуканих, строкатих куртках, ясних штанах, у гарних футряних шапочках і норвезьких светрах, які розставивши широко ноги та руки, похилившись уперед, з'їжджають коміть головою із горбочків для початкуючих.

Тому раджу Вам — будьте радше консервативні, купуючи перший свій лещатарський одяг. Перш усього купуйте темні штани: чорні, гранатові, бронзові, темно-зелені, а пробуючи їх, не забувайте, що мають вони добре лежати принайменше на двох «верствах» спідньої лещатарської білизни. Куртка може бути з одної сторони барвиста, бо звичайно можна їх носити на два боки. Проте, одяг повинен бути спокійний та dopasований до штанів. Під куртку потрібно ще і светер, найкраще т. зв. пульвер, що вдягається через голову. Не мусить бути справжній норвезький, бо вони дуже дорогі, але повинен бути з грубої вовни і тісно плетений, щоб не пропускати зимна. Тому т. зв. моголові не дуже на-

даються ще й тому, що ця волічка «ліниється» та залишає знаки на темних штанах.

Светер барвою мусить бодай трохи підходити до верхнього одягу — білого ніколи не купуйте, бо непрактичний та хутко виглядає брудно. Під светер добре мати ще й сорочку-блюзочку з теплої флянелі, бо лещатарська спідня підсорочинка не завжди вистачальна разом зі светром і курткою. Рідко буває нам на лещатах гаряче — ми ж стоїмо, чекаючи на витяг, їдемо вгору на холодних кріселках без руху і вкінці з'їздимо вниз маючи холодний вітер в очі.

Лещатарська плоска мандрівка майже тепер не існує, а також підхід угору без витягів уже є великою рідкістю. Тому в Америці на лещатах треба мати доволі теплих речей та краще евен-туально скинути в часі дня одну «шкуру» як дрижати цілий час із холоду. Розуміється, найбільше відчують зимою ноги, руки та обличчя. Отже, ноги вимагають двох пар вовняних скарпеток. Купуючи лещатарські черевики пробуйте їх на дві пари і тоді пробуйте, чи можете сво-

бідно рухати пальцями — це дуже важливе, коли Вам у часі їзди ноги зовсім «задеревіють».

На руки потрібно одних вовняних рукавичок, а других по верху непромакальних із теплим підшиттям та з одним пальцем. На голову треба мати теплу вовняну шапочку, яка добре прикриває цілі вуха, а коли термометер показує нижче зера добре мати вовняну маску на ціле лице з отворами на очі та уста.

Холодний вітер, сніг і сонце вимагають доконче охорони очей окулярами. До цього вживається спеціальні лещатарські, у яких можна відповідно до погоди змінити барву пластикових укладок.

Так ми вже маємо цілий лещатарський найважливіший виряд і можемо рушати на з'їзди. Але тут треба Вам, Дорогі Подруги, також цілий час пам'ятати, що Ви початкуючі лещатарки. Отже, не старайтеся получить перші кроки на лещатах із романтичними зустрічами, бо це не йде впарі зі спортом. Не сидіть також цілий день у теплій колибі на любій розмові, бо це можна робити куди краще в місті. Пробуйте своїх сил на з'їздах для початкуючих і на перший раз купуйте квитки на півдня або на кожну їзду, щоб не тратити непотрібно гроша на витяги, коли Вам відмовлять сили чи відвага після двох-трьох годин.

Пам'ятайте, одначе, що лещатарський спорт як кожний інший, дає справжню приємність, коли його опанувати і тому не зражайтеся першими невдалими кроками. Найкраще тут допомагають пластові лещатарські табори, на яких є завжди вчителі їзди, які показують техніку з'їзду та всі потрібні рухи. А охота і витривалість та пластова заправка, напевно, зроблять із Вас справжніх ентузіасток лещатарства.

Подруга Оля

ОДИНОКА ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ ПЛАЙ В КАНАДІ

продає

● книжки — шкільні підручники — молитовники — часописи — журнали — образи; ● різьбу — рами до образів — кераміку — вишивки — полотно і нитки до вишивання; ● дитячі іграшки — спортивне приладдя — таборовий виряд; ● солодоші — содові води; ● пластові однострої, відзнаки і т. п.

● Кооператива «ПЛАЙ» приділяє щорічно зі свого зарібку більшу пожертву на пластові цілі.

PLAY - COOP. LTD.

768 Queen St. W., Toronto 3, Ontario

Дорога Давдо!

Недавно моя товаришка улаштувала гостину, прийняття в себе для своїх товаришок і товаришів. Це було приблизно від 6 - 12 год. вечора. Коли я до неї прийшла, то її батьків уже не було дома, бо вона не хотіла, щоб вони нам «заваджали».

Мене це досить здивувало, бо я думала, що до доброго тону належить, щоб батьки привітали і познайомили всіх гостей своєї дочки, і щоб вони були в цей час у хаті, чи це в другій кімнаті, чи на другому поверсі. Щоправда, для багатьох з нас це не впливало на нашу поведінку, але на деяких трохи так. Я особисто почувалася ніяково. Чи вона соромилася показати нам своїх батьків, чи нас їм?

Напиши Давдо, чи я забгато хочу дотримуватись доброго тону, чи може я вихована засуворс чи застаромодно?

Тетяна

Дорога Тетяно!

Ти ні «старомодна» ні надто дотримуюсь доброго тону. Це завжди і всюди прийняте, що коли молода дівчина просить своїх товаришок і товаришів на гостину чи забаву до своєї хати, її батьки а принаймні її мама повинна привітати гостей чи прийти, коли вже всі зберуться, щоб їх пізнати. Розуміється, батьки не потребують увесь час перебувати із гостями дітей, але ці молоді гості мусять знати про них і що вони є або в інших кімнатах, або вийшли лише на якийсь час і повернуться.

Це впливає на цілий настрій забави, а передусім на дотримання доброго тону, якого ніхто ніколи не може забувати.

Подруга Дада

Дорога Подруго Давдо!

Моя мама доконче хоче, щоб я ходив на курс танців цього року, тому що всі товариші і товаришки із моєї класи в школі українознавства вже вибираються. А я щойно на весну буду мати 13 років і не маю до танців ані трохи охоти. Чи я мушу вже ходити на цей курс?

Богдан

Дорогий Богдане!

Ти маєш ще доволі часу починати на другий рік. Скажи це Мамі!

Дада

ПІЗНАЙ С

1

Наші мандрівки по Україні сьогодні завели нас у далеку-далеку частину нашої землі — в Закарпаття. Прекрасні гори Карпати увінчали Карпатську Україну зеленими «верхами»...

1. Гори дихають... Срібляста імла окутала безконечні хребти віковичних гір. Цими хребтами не раз мандрували колись наші пластуни.

2. Взимку карпатські схили гір перетворюються в рай для лещетарів. Багато експертів вважає Карпати найкращими лещетарськими теренами у світі.

3. І ось у мандрівку лаштуються лещетарі. Перевірюють свій виряд, жартують...

4. І ось пішли... лишаючи за собою лише свої тіні на снігу, які теж, скорочуючись то видовжуючись наздаганяють веселу групу карпатських спортсців...

5. Та не завжди зима в Карпатах! Незабаром приходить зелена весна, зашумлять веселі потічки, защебечуть птахи, покрийться квітом високі полонини.

2

3

4

5

ВІЙ КРАЙ

6. Та й улітку Карпати манять мандрівника своєю розлогою красою. Ось дівчата-мандрівники прибули над прекрасне озеро Синевир, яке зачарувало їх, як дрімуча казка минулих років...

7. Неначе із казки з'явивсь теж вуйко-ведмідь, господар цих тисячелітніх лісів...

8. Але не лише звірі є господарями цих гір. З непам'ятних часів панують тут відважні карпатці-гуцули, які засіяли країну прекрасними пам'ятками свого мистецтва. Ось тут, із 1688-го року ще збереглась прекрасна дерев'яна церква із дзвіницею (Михайлівська церква біля Хусту).

8

6

7

Торонто, 10 жовтня 1966 р.

МІЖКРАЙОВА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ **(МПЗ – 1967)**

1. Гасло:

Відзначення 100-річчя Канади і 55-річчя Українського Пласту.

2. Ціль:

а) У рамках загального відзначення українською спільнотою у Канаді 100-річчя конфедерації, зарепрезентувати Пласт перед загалом українського суспільства як провідну і багату історичним досвідом і виховною практикою молодечу організацію.

довими чинниками.

б) Задемонструвати організованість і живучість української молоді перед канадським суспільством і уря-

в) Створити умовини для дальшого затіснення пластової дружби на міжкрасівій базі, організованих відвідинах Світової Вистави в Монреалі та організованих відвідини столиці Канади Оттави.

3. Форма:

Ю. П. З. 1967 відбудеться у формі однотижневого таборування на пластовій оселі "Батури" біля Монреалу, одноденного виступу на Світовій Виставці в Монреалі і одноденного побуту в Оттаві.

4. Місце:

Пластова оселя "Батури", близько 70 миль на південний схід від Монреалу, біля містечка Соутг Болтон.

5. Час:

Від суботи 22 липня до неділі 30 липня 1967 р. Виступ на Світовій Виставці в Монреалі в суботу 29 липня. Виступ в Оттаві в понеділок 31 липня 1967 р. (в поворотній дорозі додому).

6. Учасники:

Члени УПЮ, УСП і УПС крайових пластових організацій Канади і США. Члени УПС і Пластприятя зможуть брати участь у характері членів проводу зустрічі і таборів, в допоміжних організаційно-господарських функціях або як гості. Участь членів УПН лише в характері гостей під проводом своїх виховників або батьків.

7. Гості:

а) почесні — запрошені визначні громадяни, духовні і політичні провідники канадського суспільства,

б) молодь — делегації українських і канадських молодечих організацій,

в) звичайні — батьки і приятелі пластової молоді.

8. Доїзд:

Всі учасники і гості відповідають за власний доїзд до оселі "Батури". До Монреалу можна доїхати літаком, автом, потягом або автобусом. З Монреалу до Соутг Болтон курсують регулярні автобуси. Поодинокі

пластові станиці повинні замовити збірні транспорти вже восени цього року, щоб уникнути пізніших ускладнень. Зокрема важно є замовити збірні автобуси з Монреалу до оселі "Батури", бо з уваги на Світову Виставку передбачаються труднощі дістати автобуси в Монреалі в цей час.

Транспорт з оселі "Батури" на Світову Виставку в суботу 29 липня і поворот на оселю буде замовлений спільно для всіх. Транспорт з оселі "Батури" до Оттави в понеділок 31 липня буде також замовлений. Натомість пластові станиці відповідають за власний транспорт з Оттави до своїх осередків. Нічлігів в Оттаві не передбачуємо. Тому виїзд з Оттави до поодиноких осередків слід планувати на понеділок ввечері 31 липня

9. Виряд:

Усіх учасників і провідників обов'язує повний пластовий однострій і таборовий виряд, включно з матерацом до надування, мішком до спання і т. д. Детальні списки виряду будуть подані пізніше.

10. Програма:

Передбачений загальний нарис програми такий:

● субота, 22. 7. — **приїзд учасників**, розтаборення, реєстрація, привітальна ватра.

● неділя, 23. 7. — **Богослуження, святочне відкриття зустрічі**, дефіляда пластових частин, привітання гостей, мистецькі виступи перед громадянством, ватра 55-річчя Пласту.

● понеділок, 24. 7. — **День пластової дружби.**

● вівторок, 25. 7. — **Спортовий день.**

● середа, 26. 7. — **День мандрівок і теренових змагів.**

● четвер, 27. 7. — **День спеціалізаційного пластування.**

● п'ятниця, 28. 7. — **День української молоді** з участю інших українських молодечих організацій.

● субота, 29. 7. — **День Світової Виставки** — відвідання виставки і виступ на терені ЕКСПО 1967 в Монреалі.

● неділя, 30. 7. — **День 100-річчя Канади** з участю представників канадських молодечих організацій. Богослуження, святочний апель, мистецькі виступи, ватра присвячена 100-річчю Канади, закриття зустрічі.

● понеділок, 31. 7. — **відїзд рано до Оттави автобусами.** Дефіляда вулицями до парламенту, святочний апель, коротка мистецька частина. Оглядини міста, перекуска, відїзд додому.

Нарис програми подаємо для загальної орієнтації і його не слід уважати остаточним. При розроблюванні деталей програмовою комісією можуть зайти певні зміни і доповнення, які будуть подані в чергових обіжниках.

Скоб!

ЗА КРАЙОВУ ПЛАСТОВУ СТАРШИНУ
в Канаді:

пл. сен. М. Світуха
голова

пл. сен. О. Тарнавський
секретар

пл. сен. Л. Винницький
комендант пластунів

пл. сен. Т. Горохович
комендантка пластунок

*теренова гра
в Склеястѣх
горах 1966 р.*

Траємниці цікавого вiтu

Олена Апанович

ЗАПОРОЖЦІ НА МОРІ

Одного дня далекого 1616 року на берегах Дніпра поблизу острова Базавлук, де в ті часи розташовувалася Запорізька Січ, було особливо людно. Багатоголосий гомін і стукіт сокир не вщухали з раннього ранку до пізньої ночі. Запорізькі козаки лаштувались у похід.

Не раз виступали вони проти турецьких і татарських наїзників, які насилали на українські землі розбійницькі орди, палили, грабували, вбивали, забирали в неволю тисячі людей. У відповідь на ці спустошливі наскоки, мов той вихор, налітали запорожці на турецькі й татарські міста. На своїх легкокрилих чайках несли вони визволення не тільки землякам, а всім, хто мучився у турецькому й татарському рабстві.

Одночасно з розвитком Запорізької Січі, котра із центру козацтва оформилася в державу, зростала сила й міць козацьких походів. Особливого розмаху досягли вони у другому десятиріччі XVII століття. Не сотні, як колись, а тисячі запорожців вирушали до Чорного моря. Козаки доходили до столиці Туреччини — Стамбула, з'являлися біля берегів Африки.

КОЗАЦЬКИЙ ГЕТЬМАН САГАЙДАЧНИЙ

У ті часи походи запорожців очолював видатний український полководець, козацький гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний. Він з'явився на Січі наприкінці XVI століття. За тодішнім запорізьким звичаєм усім новоприбулим давали прізвища. Тож і Петра Конашевича, котрий ніколи не розлучався із сагайдаком, нарекли Сагайдачним. Під цим запорізьким прізвищем і увійшов він в історію. Переказували, що Сагайдачний родом з Галичини, із села Кульчиць, поблизу Самбора, що за походженням він шляхтич.

Славився він як людина вельми освічена, було відомо, що Сагайдачний закінчив Острозьку школу на Волині.

Він був запеклий ненависник чужинного панування, палкий шанувальник української культури. Саме він, гетьман Сагайдачний, разом із своїм військом Запорізьким згодом записався до Київського братства*) і брав участь у створенні його школи. Збройна підтримка з боку козацтва зміцнила позиції Київського братства і сприяла посиленню його культурно-просвітньої діяльності, спрямованої проти насильного ополчення українського народу. Та найбільшу шану й популярність здобув Сагайдачний завдяки своєму воєнному талантові та очайдушній хоробрості. Навіть у сильних і мужніх запорожців відвага і безстрашність Сагайдачного викликали захоплення і подив. Така вдача могла викуватися саме на Запоріжжі в умовах постійної небезпеки і героїзму. Тут гартувалися національні герої, батажки народніх повстань проти чужого панування.

Навіть польська магнатерія не могла не визнати видатних здібностей козацького гетьмана.

*) Братства — релігійно національні організації українських міщан XVI — XVII ст., активно боролися проти польсько-шляхетського гніту, національних й релігійних утисків. З кінця XVI ст. набули великого громадсько-політичного і національно-культурного значення.

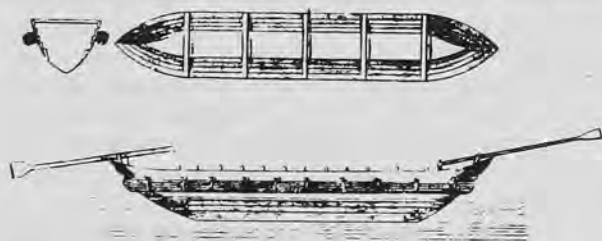
Яків Собеський, який особисто знав Петра Сагайдачного так писав про нього: «То була людина смілива розумом, яка шукала небезпеки, нехтувала життям, перша у нападі, а у відступі — остання, рука його ніколи не давала промаху, він був пильний у таборі, не полюбляв розпещености, ніякою мірою не був відданий пияцтву». В «Історії Хотинської війни» Собеський пише про Сагайдачного як про вмілого командувача морськими походами. «Він завжди повертався овіяний славою, береги європейської та азійської Туреччини були свідками його перемог». Польський магнат високо цінує кошового гетьмана і як державного діяча.

Роля Сагайдачного у розвитку національної культури, у боротьбі з турецько-татарською агресією незаперечна. В Україні завжди визнавали це. Тим-то у періоди героїчних походів козацька Січ зверталася саме до нього, і він ставав на чолі Запорізького війська, здобував незаперечний вплив й авторитет. Коли 1616 року Сагайдачний закликав у похід, тисячі козаків прибули на Січ.

ЛАШТУЮТЬСЯ У ПОХІД

Збігло шість тижнів, відколи бурхлива козацька рада на Січі прийняла ухвалу йти на Кафу (нині Феодосія), божа Кафа була тоді могутньою турецькою фортецею і центром работоргівлі на чорноморському узбережжі. І ось уже сотні запорізьких суден-чайок — вишикувалися на Дніпрі. Козацькі майстри-корабельники славилися і за межами України.

Одну чайку споруджувало впродовж півмісяця понад 60 чоловік. Техніка суднобудування, якою володіли майже всі козаки, не була надто

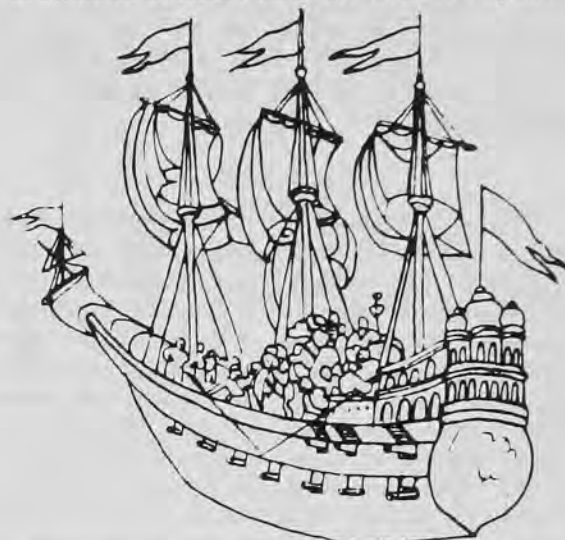
складна. Запорожці зрубували високу липу чи вербу і, очистивши її від галуззя, видовблювали днище. До нього кріпили дубові ребра, на які зверху вниз нашивали дубові дошки довжиною 3,5 метра, шириною 30 сантиметрів. На носу й кормі споруджували щось на зразок кают. Тут зберігали провіянти, боеприпаси і зброю. До кожного кінця човна прилаштовували окреме стерно, завдяки чому чайка в будь-який момент могла змінити курс на 180 градусів. У центрі на спеціальному станку укріплювалась машта з вітрилом, з обох боків човна було від 20 до 40 весел. Отже чайки, які одночасно приводились у рух веслами й вітрилами, були дуже маневрні.

Борти човна обкладали в'язанками очерету завдовжки від півтора до двох з половиною ме-

трів. Ця своєрідна захісна одежина утримувала судно на поверхні й захищала од ворожих стріл і куль. Запорізькі чайки сягали у довжину 15 — 22 метри, у висоту не більше 4 метрів, а в ширину — 6 метрів. Човен брав на борт 40 — 60 козаків.

ЗАПОРІЗЬКІ КОРАБЛІ

Над чайками-дубами, що стояли у гавані підносилися високі, стрункі тримаштові кораблі. Вони мали дві палуби, двохярусну рубку у формі намета, де розміщувалась старшина (до 10 чоловік). Обабіч рубки було по 4 каюти ілюмінатори. По бортах, на нижніх і верхніх деках судна, виглядали з люків грізні гирла фальконетів — невеликих кованих залізних мідних гармат.

Думка, нібито запорізька флотилія складалася виключно з чайок дубів, є помилковою. Насправді до її складу входили навіть підводні човни. Звичайно, з нашого погляду вони здаються досить примітивними. Проте факт їх існування у XVI столітті становить великий інтерес. Очевидно запорожці використовували різні види суден, залежно від стратегії і тактики морського бою.

У підготовці до походу брало участь усе запорізьке товариство. Спора частина козаків споряджала судна, решта вантажила на них зброю, шаблі, рушниці, порох, набої, ядра, харчі. Під час походів існував непорушний закон: запорожцям суворо заборонялося брати із собою будь-які спиртні напої. За свідченням сучасників, із п'яними розправлялися безжально — їх викидали за борт.

ВИРУШИЛИ В ПОХІД

Та ось нарешті приготування скінчилися, екіпажі чайок зайняли свої місця. Сагайдачний з переднього човна, на якому майорить гетьманська корогва, подає сигнал — і запорізькі судна вирушають до моря. Цього разу, так само як і під час інших морських походів, козаки відпли-

вають уночі, перед новомісяччям. Скільки небезпек чатує на них перед виходом у море! Треба проминути турецькі фортеці Кизи-Кермень, Тавань, Аслам-Кермень (на тому місці, де тепер Берислав і Каховка).

За переказами, щоб перепинити прохід по Дніпру, турки поставили посеред річки залізну браму, а від Кизи-Керменя до Тавані й далі до Аслам-Керменя протягли залізні ланцюги. До нас дійшло оповідання про те, як козаки долали цю перепону. Кілька десятків колод вони спутували залізним ланцюгом і сторчма пускали до брами. Стукіт колод, брязкіт ланцюгів створювали враження, нібито рухається козацька флотилія, і турки відкривали вогонь по гаданих козацьких чайках. А тим часом запорожці, причаївшись в очеретах, очікували, поки вщухне стрілянина, і тоді у стрімкому кидку проривали лінію фортець. Так само вони долали шлях біля Очакова й Кінбурна — турецьких фортець, що стерегли вихід у Чорне море.

У КАФІ

Успішно проминувши Кизи-Кермень, Гавань і Аслам-Кермень, козаки підступили до Очакова і Кінбурна. Ще здалеку вони побачили, що перед лиманом вишикувались турецькі кораблі, закриваючи вихід у море. Турецький султан ще навесні вислав каторги, бо небезпідставно вважав, що козаки і цього, 1616 року, вирушать у похід. Однак запорізька ескадра сміливо атакувавши турецькі кораблі, пододала цей кордон.

Вийшовши на морський простір козаки взяли курс на Кафу. Між іншим, для визначення курсу запорожці користувалися особливим компасом. Як справжні мореплавці, вони також добре орієнтувались по зірках. Через кілька днів козацька ескадра на чолі із Сагайдачним наблизилась до Кафи.

До нас дійшла літографована гравюра 1622 року. На ній зображений момент штурму фортеці з моря в 1616 році.

Судячи з цього історичного джерела, морська козацька експедиція 1616 року перевершила всі попередні походи. Козаки штурмом здобули турецьку фортецю й знищили чотирнадцятитисячний гарнізон. З наказу Сагайдачного було знищено також турецький флот.

Внаслідок походу 1616 року багато невільників дістали волю. Саме в цьому полягав гуманний змісл козацьких експедицій, які підтримували економічну і військову силу султанської Туреччини. Самі козаки головною метою походів вважали визволення з турецького й татарського рабства людей, котрі мучилися там.

Восени 1616 року козаки знову спорядились у похід — цього разу на Самсун. Проте вітер заніс чайки під Трапезунд. Дві тисячі запорожців висадилися на берег і визволили багато невільників. Тільки-но козаки сіли у чайки, аж на них посунула турецька флотилія. Бій закінчився повним розгромом турків.

Після 1616 року було здійснено цілий ряд морських і сухопутних експедицій. Очаків, Перекоп та інші турецькі й татарські фортеці зазнали могутніх ударів запорожців під командуванням Сагайдачного. Саме завдяки походам 1616 року воєнна слава запорожців сягнула вершка.

У боях 1616 року, так само як і під час інших походів, запорожці продемонстрували неабияке воєнне мистецтво й безприкладну хоробрість. Сучасники дуже високо оцінювали ці якості козаків.

Італієць Д'Асколлі писав: «Козаки такі відважні, що не тільки при рівних силах, але й 20 чайок не бояться на 50 галер напасти, як це буває щороку». Поляк Старовольський засвідчував, що запорожці, зустрічаючись із турецькими галерами, воліють загинути, ніж ганебно відступити або здатися, «вони не ухиляються від бою і часто перемагають». Турецький хроніст Мустафа Наїма, описуючи битву запорожців на чайках із турецьким флотом, твердив, «що на всій землі нема людей сміливіших, котрі менше турбувались про своє життя, менше за все боялися смерті».

І справді, запорозькі козаки наганяли такий жах на турецьких моряків, що на галери, котрі вирушали проти козаків, вони йшли буквально з-під палиці.

«Доба героїчних походів», розпочата під керівництвом Сагайдачного, тривала й по його смерті. Стратегічні й тактичні принципи Сагайдачного зробили великий вплив на характер і специфіку дальшої бойової діяльності запорізького козацтва. Його внесок у розвиток українського воєнного мистецтва величезний.

Далекі, вельми далекі від нас часи звияжних походів запорожців. Про талановитого ватажка тих походів можна знайти лиш рідкісні, поодинокі відомості в архівних документах та в мемуарах сучасників. Пам'ять про Сагайдачного збереглась у назвах стародавніх укріплень та у піснях.

НАША ХРОНІКА

НАША ТРАДИЦІЙНА ОСІННЯ ПРОГУЛЯНКА

Довгий час падали дощі і була зимна погода. Запланована курінна прогулянка 40 куреня УПЮ-ок ім. кн. Ольги у Вовфало до "Державного Парку Аллегані" — "висіла на волосочку", Та, на наше щастя, у п'ятницю випогодилося і потепліло. Ми всі зраділи. У суботу вранці зібралися ми коло пластової домівки, де чекав на нас замовлений автобус, який мав відвезти нас на дводенне таборівання. До нас також прилучився 27-ий курінь юнаків ім. гетьмана Пилипа Орлика та чотири старші новачки.

Весело нам було та радісно. На чистому небі світило чудове сонце. За дві години, які нам минули дуже хутко, ми заїхали в горяну околицю. Навкруги нас на схилах гір простягалися барвисті ліси, у чудових осінніх барвах, від зеленої до золотисто-червоної та фіялкової. Доріжка весело звивалася то вгору, то вниз. Сонце мінілось на барвах дерев і неначе сміялось до нас, а ми сміялись до нього. В останньому містечку перед парком, яке називається Саламанка, ми затрималися, щоб купити додаткових харчів. Потім знову рушили в ророгу.

За короткий час ми переїхали межу парку і підїхали до адміністративного будинку, положеного над озером Аллегані, що оточене горами, які відбивалися в плесі води. В адміністративному будинку наша подруга зв'язкова пл. сен. Оксана Бережницька дістала місце, призначене на наше таборівання, яке було на другому боці парку.

У короткому часі ми вже були на місці, повисідали з автобуса, повітягали свої наплечники і розтаборилися. Кабіни нам призначені були добрі, але не ogrівані. Я була рада, що мама напакувала мені теплого одягу. Ще добре ми не встигли розпакуватися, а тут уже наші подруги свищують на збірку до відкриття. У нашому маленькому таборі ми

не мали українського прапора, але коли ми поглянули вгору, ми побачили, як на синьому небі відбивається жовто-золотистою барвою кленове дерево. І так ми мали чудовий природний "український прапор".

На відкритті подано нам до відома, що зараз має відбутися прогулянка. По обіді ми всі пішли на прогулянку, визначеною трасою. Тільки два пластуни лишилися у таборі будувати ватру, а решта пластунів пішли з нами. А чого вони так погнали? А може вони знали, що наша траса провадить до ведмежих печер, може вони думали, що перші побачать ведмедей?

Зійшовши за знаками з дороги, ми почали спинатися на гору по камінюках. Бо й справді... як десь тут сидить ведмідь і хапне котрусь із нас собі на обід. Що тоді? Але ведмідь не вилазив, а ми йшли далі. Юнаки далеко вже нас випередили. Дуже негарно зробили, що нас "бідних" залишили без опіки. Ми їм того не подаруємо.

Коли ми вийшли на вершок гори, ми побачили далеко чудовий краєвид. На тлі того краєвиду подруга зробила нам світлинку і ми пішли далі. Коли ми перейшли гору, ми сіли відпочити і тимчасом розділилися на дві частини. Одні, утомлені, пішли в сторону дороги, а нас семеро, витриваліших, пішли далі горою без подруги. Дуже нам було весело. Ми бігли по схилі гори, а в долині перед нами був чудовий барвистий краєвид. Сонце мінілось крізь високі дерева, а по опалому золотистому листі на землі, на всі сторони розбігалися маленькі бурюндуки ("чип-монки").

Коли ми так бігли, ми зауважили, що щось рухається недалеко. Повернувши свій зір у тому напрямі, ми побачили велику черідку чудових сарен, які наполохані нами тікали, тільки мигтіли їхні білі хвостики. За черідкою гналося малень-

Чи Ви вже
вирівняли
передплату?

Вишліть ще сьогодні
5.00 дол.
на передплату за «Юнака»
на 1967 рік

● Використайте для цього листок оголошення передплати, долучений до січневого числа "Юнака" за 1967 р.

● На наліпках з адресами наших передплатників надруковане число, що означає місяць і рік, до якого заплачена передплата за "Юнака". Число перед рискою означає місяць, а після риски рік, доки заплачена передплата.

● Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником "Юнака"! Тому ЩЕ НИНІ ВИШЛІТЬ 5.00 дол. — передплату на 1967 рік!

Steven Studios

Власники: Ст. і О. Кутові.

927 Bloor St. W. Tel.: LE 1-0777

виконує
всі фотографічні роботи
кольорові та чорно-білі

Єдине в Торонті
спеціально влаштоване

ПАТІО - ТЕРАСА

для весільних знімків

ке сарнятко, яке не могло за старшими ніяк устигнути. Яка шкода, що ми їх наполохали. Ми із захопленням і жалем дивилися за ними у слід. Опісля ми перейшли у каманісту частину гори, де були ведмежі гаври. Там були також інші люди, які прийшли з дороги оглянути ці печери. Ми не мали лампи і тому ми там нічого не побачили.

Зійшовши вниз із гори, ми дійшли до дороги, якою ми зайшли до табору. Не всі таборовики вернулися. Тож чекаючи на них, ми грали у м'яча. Як усі прийшли, ми з'їли смачну вечерю, попили гарячого чаю і готувалися до вогника. Гарний був вогник, але не хотів горіти. Ми всі гуртом мусіли йому помагати. Коли заблисла ватра, нам стало дуже радісно. Ми почали співом, а з нами ліс і ясні зорі. Напевно наш спів здивував у лісі і сарни, і ведмедів. У веселій частині ватри кожний пописувався як міг. Наприкінці ми вирішили дібрати всім псевдоніми. З того було багато і сміху і реготу. Ватра закінчилася пластовою піснею "Ніч вже йде" і молитвою.

По ватрі ми пішли спати, але не всі. Стійки мусіли сторожити табір. Учасники і учасниці табору, повні вражень, не могли спати. Ніч була холодна. Деякі грілись коло вогню, поки подруга зв'язкова не загнала їх до кабіни. Мені припала стійка. Страшно було, але другим стійковим був відважний юнак, тож удвійку було сміливіше. Закінчивши свою стійку, уже в теплому мішку, я не могла ще довго заснути. Увижалися мені чудові красюди, черідки сарен з маленьким сарнятком або волохатий ведмідь у вікні кабіни. Ставало мені знову трохи страшно. Але я заплющила очі, накрилася із головою і тихо заснула.

пл. уч. Оленка Сайкевич
хронікар 1-го дня прогулянки

У неділю по молитві і сніданку ми вирушили на змагальний марш із юнаками. Нам визначили зайти вісім миль за дві години. Хлопці виграли цей марш. По повероті з маршу, чекав на нас уже обід. По обіді ми займалися спортом, а дехто

лишився у таборі і відпочивав. Потім був підвечірок і закриття прогулянки. Після закриття ми сіли до автобусу і вирушили назад до Боффала. По дорозі затримались в адміністрації і на бензиновій станції. Вернулися до Боффала і були біля пл. домівки на дев'яту годину вечері, де чекали на нас авта, які завезли нас додому. Так ми провели нашу цьогорічну прогулянку до державного парку Аллегані. Тепер ми всі чекаємо нетерпляче чергового року, коли знову поїдемо на подібну прогулянку.

пл. уч. Уляна Дзюба
хронікар 2-ого дня прогулянки

ПРОЧИТАЙ І ПОДУМАЙ

- Треба часом з книжкою потонувати в тиші самоти: злий пізнає добро, добрий стане кращим, сліпі побачать небо, а глухі почують.
- Книжка є ключем до найглибших таємниць життя і духа.
- Ми всі є злучені книжками з душею всіх народів і віків.
- Добра книжка — це самоцвіт, що кидає на все людство проміння щастя й радості. (Емерсон).

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця
у США має на складі:

♦ пластові однострої ♦ пластові відзнаки до одностроїв і таборовий виряд ♦ пластову літературу ♦ і т. п.

MOLODE ZYTTLIA, Inc.
302 E. — 9th St.,
New York 3, N. Y., U.S.A.

ВІТАЄМО З УСПІХАМИ!

З англомовного щоденника "Муждзо Таймс Гералд" довідуємося, що наш друг ст. пл. Юрій Спольський з Торонта, який тепер, після закінчення своїх університетських студій на торонтському університеті, відбуває у ранзі старшого лейтенанта військову службу в літунстві Канади, здобув на основному літунському курсі всі три головні нагороди. А саме він здобув трофей міста Муждзо в провінції Саскачеван у західній Канаді, де він тепер відбуває свою військову службу, крім того трофей провінції Саскачеван і особливу грамоту з відзначенням за загальне здобуте вміння і за успіхи в практичному літанні та академічному навчанні. Згаданий часопис зазначує, що це дуже рідко трапляється, щоб та сама особа здобула одночасно ці всі три нагороди.

Ст. пл. Юрій Спольський закінчив недавно з дуже добрим успіхом свої хемічні студії на університеті в Торонті, отримавши магістерський диплом. Він є членом куреня УСП-ів "Плем'я Вовків". На терені Пластової Станиці в Торонті був він діяльний як новацький виховник, а зокрема працював з успіхом як гніздовий і комендант новацького табору на Пластовій Січі в 1965 р. Під час своїх студій брав теж активну участь в українському студентському житті.

На світлинці бачимо друга Юрка Спольського (зліва) в моменті отримання від вищого старшини літунства здобутої грамоти. Щиро вітаємо друга Спольського з його успіхами!

СПОРТ

ТОРОНТСЬКІ ПЛАСТУНИ НА ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИХ ЗМАГАННЯХ УСЦАК-у

У суботу, 27 серпня ц. р. виїхала спортова група, складена з пластунів і пластунок Пластової Станиці в Торонті, на легкоатлетичні змагання УСЦАК-у до Дітройту, що мали тут відбутися на оселі СУМА "Київ". Після нашого приїзду ми застали вже тут багато молоді з різних міст США, що також прибули на ці змагання.

Після короткого відпочинку всі учасники почали приготуватися до змагань. Ось уже проголошено збірку всіх змагунів до дефіляди, до якої стануло близько 120 змагунів і змагунок, в тому 22 з Пластової Станиці в Торонті, а крім того Пласт і СУМА з Дітройту, Пласт і СУМА з Чікаго, пластовий спортовий клуб "Львів" з Клівленду і інші. Мгр. Рижий, господар оселі і змагань, відкрив змагання і побажав усім учасникам гарних успіхів. Наша торонтська група йшла на чолі дефіляди. Після закінчення офіційної частини почались поодинокі конкуренції у бігах, скоках і метях. Увечері змагання перервано до чергового дня — неділі. Після спільної вечери наша пластова спортова група з Торонта відїхала на нічліг на пластову оселю "Діброва", де господарі прийняли нас дуже ввічливо та по-дружньому.

У неділю, після Служби Божої, наші змагуни були знову на площі змагань, здобуваючи перші, другі і треті місця. Під вечір, після закінчення змагань, але без офіційного закриття та проголошення вислідів, відїздили ми додому з постановою, на черговий рік здобути ще кращі успіхи.

Поодинокі осяги наших змагунів та змагунок:

В групі дівчат до 15 літ: Геня Коцур перша в метях диском та ратищем, друга в кулі та скоку вдовжніх. Віра Лихач, перша в кулі. Ми-

рося Ромах перша на 60 м. та в скоку вдовжніх. Гінці 4×60 м. перше місце.

В групі хлопців до 15 літ: Орко Кос, перший на 60 м. Юрко Тарнавський, другий на 60 м., третій в кулі.

В групі від 15 до 18 літ: Марійка Тарнавська, перша на 100 м. та в скоку в височинь. Бобо Еліяшевська, перша в скоку в далечинь та в меті ратищем, друга на 100 м. та в скоку в височинь. Марта Кривоніс, перша в меті кулею. Гінці 4×100 м. перше місце.

Відкриття змагань УСЦАК-у за першості українських молодечих і спортових організацій, що відбулися 27 і 28 серпня ц. р. на оселі СУМА "Київ" у Дітройті, США. При мікрофоні господар оселі мгр. Рижий.

Хлопці в групі від 15 до 18 літ: Юрко Ковар, перший в метях кулею та ратищем. Любко Войтів, перший у скоку з жердкою. Петро Деркач, перший у меті диском. Гінці 4×100 перше місце.

В групі жінок від 18 літ: Ліда Сиротинська, перша на 100 м., Христя Томків, перша в меті диском. Гінці 4×100 перше місце.

В групі чоловіків від 18 літ: Володимир Федунчак, перший в бігах на 800 м. та 1500 м., В. Божик, другий в бігах на 400 м., 800 м. та 1500 м. Гінці 4×100, друге місце.

Якщо я пропустив когось, то тільки через призабуття, бо по сьогодні немає ще офіційних вислідів цих змагань.

При цій нагоді слід би звернути увагу на декілька справ, які організатори подібних змагань повинні в майбутньому брати до уваги.

Легкоатлетичні змагання УСЦАК повинні бути добре підготовані та переведені. На жаль, на останніх змаганнях у Дітройті показано змагунам, як не слід організувати змагань. Проголошення вислідів повинно відбуватися не пізніше як пів години після закінчення даної конкуренції. Загаль-

не точкування поодиноких осередків також треба проголошувати що якийсь час під час змагань. Грамоти чи трофеї треба вручати під час змагань. Продаж алкогольних напків під час змагань мусить бути категорично заборонена. Під час легкоатлетичних змагань не слід на цій самій площі організувати змагань у інших родах спорту.

Щоб потвердити правильність цих моїх завваг, хочу зазначити, що від останніх легкоатлетичних змагань УСЦАК-у проминуло вже чотири місяці, а ще досі нема проголошення

Півфінал бігу юнаків до 15 років на 60 метрів. Зліва до права: Орест Кос і Юрій Тарнавський, пластуні з Торонта, і два змагуни із США.

Фінал бігу на 100 метрів юначок до 18 року життя. Зліва до права: Дарка Романець, Марійка Тарнавська і Ліда Еліяшевська — пластунки з Торонта. Усі три світліни виконав Омелян Войтів, Торонто.

офіційного висліді змагань, та не розіслано грамот змагунам за здобуті місця. Таким поступуванням ми напевно не лише не виховуємо нашої молоді, але, знеохочуємо її і гасимо її запал до спорту.

На закінчення хочу висловити щиру подяку Пластовій Станиці в Дітройті, а особливо Панству Мартинюкам за їх щиру опіку над нашими змагунами і змагунками з То-

ронта під час нашого побуту на пластовій оселі "Діброва", як теж тим батькам наших змагунів з Торонта, що не жаліли ні часу ні своїх авт і везли наших пластунів і пластунок на змагання до Дітройту, а два тижні пізніше, на спортові змагання до Клівленду.

Ярослав Кривоніс
Торонто

"ВЕДМЕДИКИ" З ТОРОНТА В КЛІВЛЕНДІ

У суботу вранці 23 вересня 1966 р. "Ведмедики" вирушили до далекого Клівленду, США на легкоатлетичні змагання. Після приїзду до пластової домівки в Клівленді ми приготували спортовий виряд до відбіванкових змагань з литовками, 8-микратним мистцем стейту Огайо. Незабаром ми поїхали до спортової залі і, перебравшись, пішли розрухати м'язи перед змаганнями.

Свисток судді візав нас на площу і "бій" зачався! Вихром залітали серви, а стінки блискавками били об підлогу. Змагунки видалися на всі сторони, припадаючи до землі, щоб оборонити перед напасниками своє грище. Ніхто не хотів піддатися противникові.

Ці змагання ми виграли. Але признаємось, що литовки не були в повному складі і ми позичили їм навіть одну з наших змагунк.

Змучені, але багаті свіжими переживаннями виграних змагань, повернулись ми до пл. домівки і почали приготувати вечерю. Та поки ми вспіли засісти до вечері, прийшов до нас великий гість, пл. сен. Леонід Бачинський. Він забрав нас на перший поверх і показав нам оригінальний, єдиний у світі пластовий музей, який він zorganizував і яким тепер завідує. Ми були захоплені дорогоцінними скарбами пл. музею. Ми оглянули кімнату Сірого Лева, в якій зібрано багата речей, які вживав за свого життя пок. Начальний Пластун.

Потім оглянули ми інші кімнати пл. дому і були немало здивовані, коли в одній з них побачили білий м'яч з намальованим ведмедиком. Це був наш м'яч, яким ми виграли фінальну гру за мистецтво Канади у відбиванці у Ванкувері 1965 р.

Ще пізніше оглянули ми численні змінки і образи не тільки з пластової, але й з загальноукраїнської минувшини і побачили, що багато визначних наших людей дарує свої цінні пам'ятки до пл. музею в Клівленді.

З музею повів нас пл. сен. Л. Бачинський на другий поверх до бібліотеки пл. музею. Тут побачили ми різні газетки і журнали ще з перших часів Пласту.

ВЕСЕЛКА

144 Друга Евесю в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

Відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

- * Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки
- * содові води
- * морозиво
- * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
- * шкільне і канц. приладдя
- * українські і чужомовні часописи.

«Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

Чергового дня — в неділю о 12-ій год. ми були вже на площі. Після проруху всі ми мали трохи вільного часу, щоб ще раз випробувати свої вмілості. Небавом зачалися змагання. Спершу ми змагались в бігах, потім у метях, скоках і в бігу через плітки. Сонце таки добре припікало і всім нам було гаряче. Але ми не зважали на те і з усіх сил намагались здобути для свого гуртка якнайбільше точок.

Тепер розкажу вам, як ми змагались. Ліда, Віра і Люба змагались в бігу, Любо і Петро в диску, Геня — також у диску, Христя і Марта — в кулі, Маруся, Віра і Бобо пробували перебігти одна одну, а оба Юрки пробували перемогти один одного в ратищі.

А хто ж виграв? — спитаєте. Всі виграли! Бо всі пробували побити свої давні осяги чи рекорди. Ті, що бігали, не бігли, а летіли, а ті, що кидали чи скакали, намагались робити це якнайкраще. Такі наші змагунки і змагунки здобули першості:

жінки:

біг 100 м Ліда Сиротинська
мет диском Ліда Сиротинська
стусан кулею Христя Томків

юначки:

біг 100 м Марійка Тарнавська
скок у довжину М. Тарнавська
скок у височину М. Тарнавська
мет диском Геня Коцур
стусан кулею Марта Кривоніс
біг через плітки Віра Лихач

юнаки

мет ратищем Юрко Ковар
мет диском Любоко Войтів,

А оце прізвища наших інших змагунів: Ліда Еліяшевська, Люба Оленицька, Віра Маланчій, Юрко Тарнавський і Петро Деркач.

Ці змагання придалися нам не тільки на те, щоб перевірити наші спортові здібності і підсумувати висліди цілорічної праці над собою, але вони послужили нам нагодою пізнати інших добрих змагунів і навчитись від них, як перемагати і бути скромним у перемозі та як спокійно, по-спортовому та по-пластовому вміти приймати програу.

пл. розв. Геня Коцур

4 кур. УПЮ-ок ім. Лесі Українки
Торонто

З-поміж членів Пластової Групи в Ст. Кетеринс, Канада, взяли участь у крайовій зустрічі та гірських таборах у Скелястих Горах в липні ц. р. 8 юнаків, 6 юначок і двоє членів УСП, разом 16 осіб. Провідником юнаків-членів юнацького гуртка "Орли" був ст. пл. Орест Гарас (перший зліва біля групи юнаків), а провідницею юначок — членів юнацького гуртка "Незабудьки" була їхня впорядниця ст. пл. Леся Боровська (перша зліва на чолі гуртка юначок). На світлинах бачимо всіх учасників із Ст. Кетеринс безпосередньо перед їхнім виїздом на зустріч і табори у Скелястих Горах. Всі вони є передплатниками "Юнака". Під час гірських таборів у Скелястих Горах гурток юнаків "Орли" здобув друге місце в тереновій грі. Обидві світлини переслала нам до використання в "Юнаку" пл. розв.

Барвара Тиховецька.

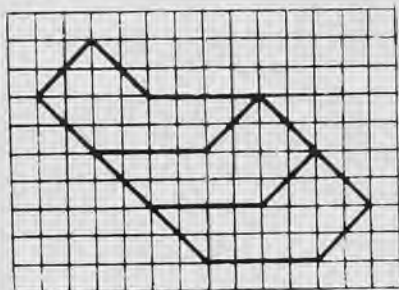
ХОДАТА І ХДАТЕОУ

(із числа за грудень 1966 р.)

1. ЗАГАДКОВІ ПИСЬМА

Не куш, а з листочками, не сорочка, а зшита, не людина, а говорить. (Книга).

2. ЯК ПОДІЛИТИ

3. ПЕРЕМІСТІТЬ ШАШКИ

Зробіть вісім ходів. Перший хід — з другої клітки в третю; другий — із четвертої клітки в другу; третій — із п'ятої клітки в четверту; четвертий — із третьої — у п'яту; п'ятий — із першої — у третю; шостий — з другої клітки в першу; сьомий — із четвертої — у другу; восьмий — із третьої — у четверту.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Преса етнічних спільнот (не англосаксонського і не французького походження, у Канаді, що появляється рідними мовами цих спільнот, отримує часто до поміщення на своїх сторінках платні оголошення федерального чи провінційних урядів. Якщо якийсь етнічний часопис чи журнал дістає від урядових чинників такі платні оголошення до поміщення на своїх сторінках, то це доказ, що ці урядові чинники вважають цей часопис чи журнал популярним, почитним і впливовим серед своєї народної спільноти.

Наш «Юнак» дістає уже досі кілька разів до поміщення такі урядові оголошення, а оце ми знову містимо таке добре платне урядове оголошення на черговій сторінці. Хоча його зміст не має безпосереднього відношення до загалу наших передплатників, 90% яких є в юнацькому віці і для яких його зміст неактуальний, то напевно з заінтересуванням прочитають його старші члени родини наших юнацьких передплатників у Канаді, до яких іде 33 проценти цілого накладу «Юнака» на близько 900 адрес.

Цим повідомленням хочемо пояснити нашим читачам, чому таке оголошення, як те, що надруковане на черговій сторінці, поміщуємо в «Юнаку».

Адміністрація

ОДИНОКА ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ В КАНАДІ ПЛАЙ

продає

● книжки — шкільні підручники — молитовники — часописи — журнали — образи; ● різьбу — рами до образів — кераміку — вишивки — полотно і нитки до вишивання; ● дитячі іграшки — спортивне приладдя — таборовий виряд; ● солодоші — содові води; ● пластові однострої, відзнаки і т. п.

● Кооператива «ПЛАЙ» приділяє шорічно зі свого зарібку більшу пожертву на пластові цілі.

PLAY - COOP. LTD.

768 Queen St. W., Toronto 3, Ontario

Пластуні і Пластунки в Монтреалі!
ВСІ СВОЇ ОЩАДНОСТІ СКЛАДАЙТЕ
в Кредитівці

УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ КАСА

а вони з відсотками придадуться Вам в часі Ваших студій. По інформації голосіться в Централі при вул. 120 Дюпюа схід, або телефонічно 845-8365 в урядових годинах. Щоденно: від 10-ої ранку до 2-ої попол. і від 5-ої до 8-ої веч. В суботи: від 12-ої до 3-ої попол.

ОЩАДЖУЙТЕ І ПОЗИЧАЙТЕ

в кредитівці
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

САМОПОМІЧ

в Філадельфії

● Особисті позики на купно домов і авт
● Студійні позики зі сплатою ратами аж після закінчення студій. ● Телефон: ГЛ 5-8770
4814 N. Broad St. Philadelphia, Pa., 1940

Хто з вас подорожує

О літаком О кораблем О поїздом О автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинен купити подорожний квиток і одержати безплатно всякі інформації

в українським подорожнім бюро
Маркіяна Когута і Дарії Залозецької

BLOOR TRAVEL AGENCY

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ont.
Telephone: 535-2135 & 535-2136

Canada Pension Plan

(КАНАДСЬКИЙ ПЕНСІЙНИЙ ПЛАН)

Пенсії після відставки з праці будуть виплачуватись у січні 1967 р.

ЧИ ВАМ НАЛЕЖИТЬСЯ ПЕНСІЯ?

Якщо ви платили вкладку до Канадського Пенсійного Плану і якщо ваш вік досягне 68 літ або більше на день 31 березня 1967 р., негайно нав'яжіть контакт з Районовим Бюром Канадського Пенсійного Плану. Особи, які платили вкладку, і яких вік є нижчий 70 року життя, мусять піти у відставку з нормальної праці, щоб бути кваліфікованими на пенсію. Особи, які досягнули або перейшли 70-ий рік життя, можуть бути кваліфіковані на пенсію без потреби йти у відставку з праці.

Ваше Районове Бюро дасть вам бланки заяв, на підставі яких вам будуть посилати пенсійні чеки. Вправна й ввічлива обслуга порадить вам у всьому. Вона дуже радо допоможе вам виповнити заяви та пояснить вам, як буде функціонувати пенсійний план. Обслуга

дасть вам відповіді на кожне питання, поставлене вами в справі пенсій після відставки.

Не відкладайте! Негайно підіть або напишіть до Районного Бюра Канадського Пенсійного Плану.

НИЖЧЕ ПОДАНІ АДРЕСИ ВАШИХ РАЙОНОВИХ БЮР:

WHITEHORSE
Federal Building

VICTORIA
Federal Building,
1250 Government Street

VANCOUVER
Sun Tower Building
100 West Pender Street

PENTICTON
Federal Building,
283 Winnipeg Street

CALGARY
Public Building,
205 Eighth Avenue, S.E.

LETHBRIDGE
Federal Building,
4th Avenue and 7th Street S.

EDMONTON
Federal Building,
99th Avenue and 107th Street

SASKATOON
Financial Building,
230 - 22nd Street East

REGINA
Federal Building,
1975 Scarth Street

BRANDON
Dominion Government Bldg.
Princess Avenue

WINNIPEG
MacDonald Building,
344 Edmonton Street

**PORT ARTHUR-
FORT WILLIAM**
Post Office Building,
Court Street, Port Arthur

SAULT STE. MARIE
New Dominion Building
444 Queen Street

SUDBURY
Federal Building,
19 Lisgar Street

TIMMINS
67 Pine Street South

WINDSOR
Unemployment Insurance
Commission Bldg.,
441 University Avenue W.

LONDON
Toronto-Dominion Bank Bldg.,
365 Richmond St.

KITCHENER-WATERLOO
220 King Street East, Kitchener

ST. CATHARINES
360 St. Paul Street

HAMILTON
National Revenue Building,
150 Main Street West

TORONTO
25 St. Clair Avenue East

ETOBICOKE
3269 Bloor Street W.

NORTH YORK
5841 Yonge Street,
Newtonbrook Plaza,
Willowdale

SCARBOROUGH
2805 Eglinton Avenue E
Scarborough

PETERBOROUGH
Unemployment Insurance
Commission Building
411 Water Street

KINGSTON
Federal Building,
Clarence Street

OTTAWA
255 Argyle Avenue

EDMUNDSTON
36 Court Street

ANTIGONISH
Main Street

FREDERICTON
Federal Building,
633 Queen Street

SAINT JOHN, N.B.
Customs Building,
189 Prince William Street

MONCTON
1111 Main Street

CHARLOTTETOWN
Dominion Building,
97 Queen Street

HALIFAX
Ralston Building,
105 Hollis Street

SYDNEY
Federal Building,
Dorchester and Charlotte Sts.

CORNER BROOK
Federal Building,
Fisher's Hill

ST. JOHN'S, Nfld.
Building 102, Pleasantville

Незабаром пенсія буде належатися
тисячам людей
ВИПОВНІТЬ СВОЮ ЗАЯВУ СЬОГОДНІ!

Дублюється Департаментом Народного Здоров'я і Суспільної Служби на доручення Достойного Аллана Дж. МекЕкена

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших друзів і друзів з приводу їх дня народження, іменин, різдвяних чи великодніх свят, успішного закінчення шкільного року чи інших подібних нагод — це

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА"

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

що вплинули до Адміністрації "Юнака" від травня до кінця грудня 1966 р.

1. Д-р Ігор Богачевський з Філадельфії для неможливого пластуна в Європі.
2. Пл. сен. Марія Козак, Дітройт, США, для двох юнаків у Дітройті.
3. Пані О. М. Волянська, Таппер Лейк, Н. Й., США для юначки в Канаді.
4. Пл. сен. Павло Клим, Чикаго, США, для свого друга в Римі.
5. Пл. сен. В. Берегуляк, Гленфілд, Австралія для юначки в Бразилії.
6. Пл. сен. Іван Костюк, Трентон, США, для юнака в Трентоні, США.
7. Ст. пл. Степан Генік-Березовський, Торонто, Канада, для юнака в Німеччині (вдруге).
8. Пл. сен. Юрій Ференцевич, Джерзі Ситі, США, для юнака в Джерзі Ситі (вдруге).
9. Ст. пл. Леся Пісецька, Балтімор, США, для свого знайомого (вдруге).
10. Пл. сен. Ярослав Булка, Тасманія, Австралія, для юнака в Австралії, на два роки.
11. Пан Михайло Якимів, Ірвінгтон, США, для юначки в Аргентині.
12. Пл. сен. Роман Копач, Торонто, Канада, для юначки в Дітройті, США (вдруге).
13. Пл. сен. Лариса Музичка, Кентон, США, для юначки в Пармі, США.
14. Д-р Роман Смик, Коал Ситі, США, для юнака в Австрії (вдруге).
15. Пл. сен. Б. Саврас, Нью-Йорк, США, для юнака в Рочестері (вдруге).
16. Пл. сен. Галина Хамула, Нью-Йорк, США, для Пластової Групи в Куритибі, Бразилія.

Разом 16 нових дарункових передплат.

● Останнє наше звітлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" ч. 4 за квітень 1966.

● Разом з попередньо проголошеними досі зголошено 130 дарункових передплат.

● Хто черговий зробить "добре діло" і зголосить дальші дарункові передплати?

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК для юнака чи юначки при кожній нагоді — ЦЕ ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА".
Наша акція у справі дарункових передплат "Юнака", що в першу чергу призначені для зразкових, але незможних юнаків і юначок з європейських і південно-американських країн, наводить серед наших читачів шораз то більше зрозуміння. ЗРОБІТЬ "ДОБРЕ ДІЛО" та зголосіть і Ви одну дарункову передплату!

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

Курінь УСП-ок "Чорноморські хвилі", стежа Нью-Йорк і кодро "Беркют" 3-го куреня УСП-ів і УПС-ів "Лісові Чорти" в Нью-Йорку, США	\$75.00
Курінь УСП-ок "Лісові Мавки", Нью-Йорк, США	25.00
2-ий курінь УПЮ-ок ім. Лесі Українки, Нью-Йорк	20.00
Пластова Група у Ст. Кетеринс, Канада, зі збірки п. Петра Піжицького під час святкування дня народження пані Катерини Сольковської — — —	10.00
Ст. пл. Славомир Пігют, Чикаго, США — — —	2.00
Пл. юн. Христина Кий, Валлінгфорд, США — —	1.75
Пл. сен. Орест Гаврилюк, Форт Дикс, США — —	1.75
Пл. юн. Хризанта Камінська, Джексон Гайтс, США	1.75
п. І. Середницький, Манчестер, Англія — — —	1.48
Пл. юн. Іван Харитончук, Гартфорд, США — — —	1.25
Пл. юн. Роксоляна Робак, Ірвінгтон, США — — —	1.00
Ст. пл. Володимир Антонович, Торонто, Канада	1.00
Пл. юн. Христия Голубінська, Торонто, Канада —	1.00
Пл. юн. Зенон Якубів, Монреаль, Канада —	0.75
Разом у цьому списку:	143.73

Друкарня-переплетня

КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всі
друкарські
і переплетничі
роботи

- ОДНО І БІЛЬШЕКОЛЬОРОВИ
- НА АВТОМАТИЧНИХ МАШИНАХ
- ЛІТОГРАФІЧНІ РОБОТИ (ОФСЕТ)

27 РОДІВ СМАЧНОГО ХЛІБА

а крім того
РІЗНОРОДНІ КАЛАЧІ І БУЛОЧКИ
випікає щоденно для Вас і Вашої родини відома
в Торонті й Онтаріо пекарня

2-20 Fraser Ave. Toronto, Ont.
Phone: LE 6-1196

Нормально банки платять за ощадності
3 відсотки. За Ваші ощадності НА СПЕ-
ЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ в на-
шій кредитівці одержите: **5½ %**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 доларів
а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОІ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧІНІСТЬ"
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St. Toronto 2B, Ont.

Українська пекарня

The Future Bakery

якої власниками є

АННА і пл. сен. РОМАН ВЖЕСНЕВСЬКІ

випікає

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

і всі інші печива
735 Queen St. W. Toronto, Ont.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пла-
стуна та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ І ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій
і найстаршій в Торонті Кредитівці

Українська
Кредитова Співка

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

КУПУЙТЕ

ФАРБИ ДО МАЛЮВАННЯ ДОМІВ

★ порцеляну та скляні вироби ★ кухонний по-
суд ★ ремісничі знаряддя ★ всі залізні това-
рі в українській крамниці ПЕТРА ГОЛОВАТОГО
(При перехресті вулиць Дандес і Дафферин)

FEDERAL HARDWARE

1475 Dundas St. W. Tel.: 536-3826

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той даляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“
У ЧІКАГО

2331 West Chicago Ave. — Chicago 22, Ill.

Увага! Увага!

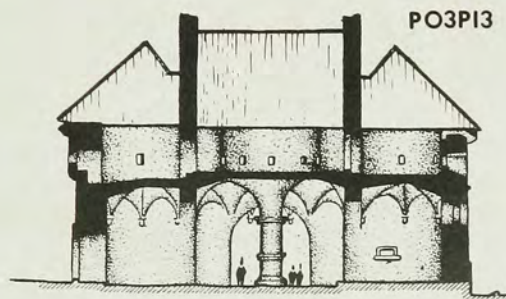
«Юнака» треба не лише передплачувати, але й
докладно читати, до нього дописувати, приєдну-
вати йому передплатників і збирати пожертви
на його пресфонд.

Чи Ви вже вирівняли передплату?

ЗАМКИ В УКРАЇНІ

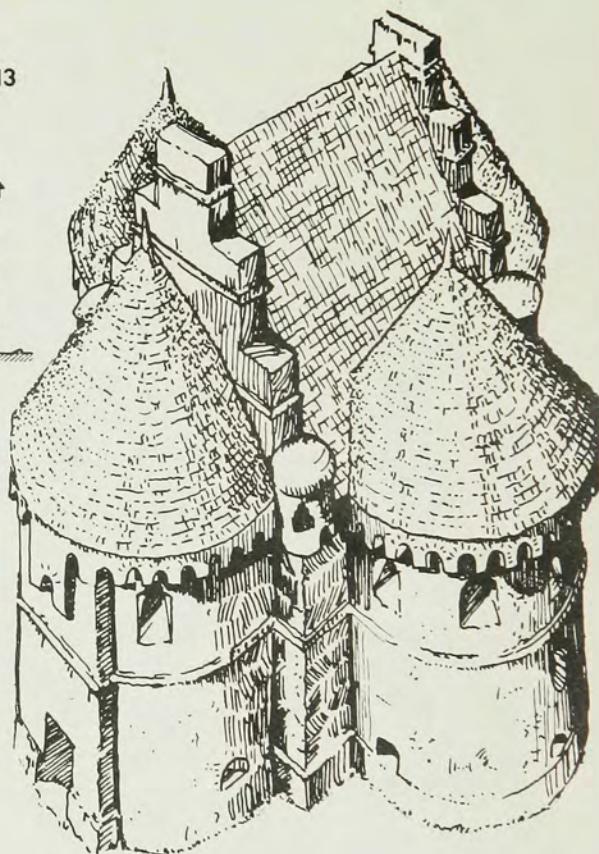
Число **2**

РОЗРІЗ

**ЦЕРКВА - ТВЕРДИНЯ
ПОБУДОВАНА
НОЛО 1476 РОКУ
В СУТКІВЦЯХ**

0 5 10yd

ЗАГАЛЬНИЙ ВИД

